Največji slovenski dnevnik v Združenih državah

Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 119. — ŠTEV. 119. NEW YORK, THURSDAY, MAY 21, 1925. — ČETRTEK, 21. MAJA 1925. VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

SOCIJALISTI NASPROTUJEJO KAMPANJI V SEVERNI AFRIKI

Francoski socijalisti so se pridružili komunistom ter zahtevajo konec francoske kampanje v Maroku. — Listi obsojajo cenzuro, zahtevajo dejstva ter napadajo kolonijalne oblasti, ker niso videle vnaprej ter preprečile izbruha vstaje. — Izbruh je deloma posledica pomanjkanja živil.

PARIZ, Francija, 20. maja. — V Franciji se je pričela kampanja proti vojni v Maroku.

Započeli so jo komunisti in razširila se je na socijaliste. Vodilni socijalistično - liberalni list Le Quotidien je pričel včeraj javno kampanjo, naj se napravi konec vojni, o kateri izjavlja, da je dosti bolj draga kot pa je splošno znano.

Maršala Lyautey, ki je bil prej priljubljen radi svoje miroljubne administracije, sedaj napadajo radi kratkovidnosti. Odgovornost naprtujejo francoskim oblastim v Maroku, ker so dovolile rifskim četašem vprizoriti ofenzivo preko Quergha reke. Soglasno z listom je bila ta ofenziva le z največjo težkočo ustavljena dvajset milj od Feza.

Pod zaglavjem: "Mi hočemo resnico glede Maroka," poziva Le Quotidien vlado, naj odpravi cenzuro ter pove, kaj se dogaja.

Vojaške oblasti dolže, da so zatisnile oči, ko je prehajalo orožje iz francoskega ozemlja. Cri Marocain izjavlja:

— Če je skladišče kontrabantnega orožja v našem ozemlju služilo za oboroženje plemen, ki so vprizorila zavratni vpad, se je zgodilo to radi tega, ker ni hotel poveljujoči general nikdar udariti in ker niso vojaške oblasti, zaljubljene vase in v svojo silo, nikdar skušale izvedeti, kar je bilo znano vsakemu drugemu.

Cri Marocain je nudil nato živahno sliko junaških bojev senegalskih kolonijalcev ter francoskih vojakov z 20,000 oboroženimi rifskimi četaši, ki so vojevali v francoskem Maroku vojno v modernem štilu. Navaja povest par Senegalcev, ki so vztrajali osem dni brez vode v neki zunanji postojanki in ki se niso hoteli udati, dokler niso saperji podminirali njih postojank.

Izjavljajo, da imata general Colombat in polkovnik Freydenberg enako junaške ljudi, vendar pa dolže vrhovno poveljstvo netaknosti, ker ni dovolilo časnikarskim poročevalcem približati se postojankam.

Napad Abdel Krima se pripisuje deloma njegovi pijanosti vsled zmage nad Španci, deloma pa dejstvu, da rifska plemena stradajo. Živila je mogoče dobiti v notranjosti le iz doline Ouergha, — "kjer so meje določili diplomatje s pomočjo zemljevidov, svinčnikov in črtal."

Rifska plemena so pustila svojo zemljo neobdelano tekom bojev s Španci. Zato je bila uspešna armada izpostavljena stradanju, razven če je vdrla v francoski Maroko.

Tem odkritim napadom na moroško administracijo je sledila zahteva, naj se javnost obvesti o vsem in naj je še tako neugodno. Ta stvar bo prišla brez dvoma pred poslansko zbornico, kakorhitro se bo sestala prihodnji teden.

V nekem poročilu iz Alicante se glasi, da je Abdel Krim predstavitelj komunizma. Poročilo izjavlja, da je to politično gibanje, kojega namen je pridobiti na vstaško stran plemena v francoskem Maroku, ki so bila že dalj časa izpostavljena komunistični agitaciji. Glasi se, da upa Abdel Krim zanetiti vstajo po vsem francoskem Maroku v imenu komunizma proti imperijalizmu.

Konservativni list Intrasigeant izjavlja, da se je lotila Francija dolgotrajne vojne, kajti agitacija proti Francozom se širi.

List obrača pozornost francoske javnosti za dejstvo, da je nezadovljstvo splošno razširjeno in da obstajajo kolone, postavljene na razdaljo dvestotih kilometrov le iz posameznih napadalnih oddelkov, ki lahko vzdrže avtoriteto le tam, kjer se za trenutek nahajajo.

Obravnava proti morilcu Shepherdu.

Država je doživela velik poraz, ko je izginila ena njenih prič v procesu proti domnevanemu zastrupljevalcu Shepherdu. — Izginil je Robert White, nekdanji inštruktor v "zavodu" dr. "Faimana".

CHICAGO, Ill., 20. maja. — Dobro in skrbno zamišljen napad države, s pomočjo katerega se je skušalo izposlovati obsodbo Williama D. Shepherda, ki je obdolžen, da je povzročil smrt svojega milijonarskega varovanca Billy McClintocka s tem, da ga je okužil z bacili tifusa, je bil preprečen, ko se je izvedelo, da je izginila ena najbolj važnih prič državnega pravdnika Crowe.

Ta priča je Robert White, nekdanji inštruktor na "vseučilišču" "dr." Charles Faimana.

Njegovo pričevanje, da je videl Shepherda v laboratoriju zavoda imeti opravka s kulturami različnih bakterij, je smatrala država za močno ojačenje izjave Faimana.

White je bil v službi neke kompanije za izdelovanje oblek, a njegovi delodajalci ga niso videli izza preteklega petka. Državni pravdnik Crowe je poslal oddelek detektivov na sled White-a. Živel je na University Avenue, a sosedje so izjavili, da je v petek z ženo in otroci zapustil stanovanje, ne da bi povedal, kam gre.

Državni pravdnik ima v rokah pismo Mrs. White, naslovljeno na neko prijateljico, v katerem se glasi:

— Morali smo oditi, kajti naša življenja so bila v nevarnosti.

Ves dan se je vršila izbira porotnikov, a le malo napredka je bilo opaziti.

Eden prvih, ki so dospeli na lice mesta, je bil "dr." Faiman. Spremljali so ga, kot vedno oni, ki so stavili zanj jamščino in detektivi. Ozrl se je mirno naokrog ter obvestil sodnika Lyncha, da je še živ in pod varstvom.

Mrs. Shepherd je zrla nanj s sovražnim pogledom.

Ko so privedli v dvorano Shepherda, je njegova žena pohitela proti njemu. Poljubil jo je hladno in ona je dvignila roki, da ga objame. Ta sentimentalni prizor pa je prekinil neki bailiff, ki se je postavil med oba ter odvedel Mrs. Shepherd nazaj na njeno mesto.

Francoza, ki sta ukradla tajne dokumente, obsojena.

PARIZ, Francija, 19. maja. — Danes sta bila obsojena na dve leti ječe Pierre Michaut in Jean Herbert. Svoj čas sta bila uslužbena pri reparacijski komisiji ter pri tej priliki ukradla osemsto tajnih dokumentov. Dokumente sta nato prodala nekemu ameriškemu časnikarkemu poročevalcu za 14 tisoč frankov.

Rojak toži zdravnika za odškodnino.

Broklynski rojak Anton Cvetkovič toži v imenu svoje žene zdravnika dr. Arthura Stoloffa za $65.000 odškodnine.

Meseca februarja je zdravnik ženo operiral na golši. Po zdravnikovi malomarnosti je pa operacija nerodno izpadla. Ko namreč žena Cvetkoviča diha ali govori, prihaja iz njenega sapnika ostro žvižganje.

ODPAD NEMŠKIH SOCIJALISTOV

Nemški socijalisti uničili enotnost državnega zbora. — Stranka je sklenila, da ne bo dala vladi zaupnice na predvečer pogajanj z zavezniki glede izpraznenja Kolina in varnostnih dogovorov. Govorniki so se zavzemali za ameriško intervencijo.

Poroča Samuel Spewack.

BERLIN, Nemčija, 20. maja. — Združena nemška fronta proti pričakovanemu napadu zaveznikov se je včeraj zvečer zdrobila. Socijalisti so sklenili, da ne bodo dali zaupnice vladi Luthra in Stresemanna.

Iznova je izbruhnila vojna med reakcijonarji in republikanci in sicer s še večjo intenzivnostjo. Grof Westarop je v imenu nacijonalistov predlagal, naj se razširi polnomoči predsednika Hindenburga. Ob istem času pa je vlada naklonila svojo podporo visokemu tarifu na pšenico, za katerega se zavzemajo reakcijonarni veleposestniki.

Vznemirjeni vsled tega strašila so sklenili socijalisti, ki so se obotavljali glede zunanje politike, da si morajo oprati roke vspričo dejanj sedanje nemške vlade. Čeprav je malo vrjetno, da bi mogli socijalisti strmoglaviti vlado, je povsem jasno, da lahko v izdatni meri ovirajo njeno delovanje.

Prva debata v nemškem državnem zboru izza izvolitve Hindenburga predsednikom nemške republike, je pokazala, da stranke desnice in levice soglašajo glede zahteve, da morajo zavezniki izprazniti Porensko, predno bi si Nemčija drznila lotiti se kateregakoli načrta, kojega namen bi bil ohranjenje evropskega miru.

Več govornikov se je zavzelo za ameriško intervencijo, v tej ali oni obliki.

Grof Westarp, voditelj zmagovitih nacijonalistov je vztrajal pri trditvi, da noče Francija varnostnega dogovora, — temveč da hoče Ren kot zastavni predmet in da je njen namen obdržati ga.

Na kratko rečeno: — Nemčija opozarja zaveznike, naj ne bodo preostri v poslanicah glede razoroženja in varnostnega dogovora.

Nemčija gre skozi dobo pravičnega ogorčenja in odločnega izzivanja, ki se vedno pojavi, predno podpiše na določeni črti vse, kar sestavijo zavezniški diplomatje.

PARIZ, Francija, 20. maja. — Angleške in francoske diference glede fraziranja razoroževalne poslanice, naslovljene na Nemčijo, so postale bolj težke kot pa se je izprva domnevalo. Vsled tega je svet poslanikov, ki je raditega ponovno preložil svoj sestanek, iznova odgodil svoje zasedanje, določeno za danes.

V diplomatičnih in političnih krogih pa je kljub temu opaziti naziranje, da bo kmalu dosežen sporazum med Anglijo in Francijo glede besedila nameravane poslanice.

Bernstorff za vstop Nemčije v Ligo.

BERLIN, Nemčija, 20. maja. — Grof Bernstorff, prejšnji nemški poslanik v Washingtonu je izjavil včeraj v nemškem državnem zboru, da so razprave glede Lige narodov vzbudile v Nemčiji velika upanja.

To pa ima baje svoj vzrok v dejstvu, da se je dalo Ligi v Nemčiji ime "Voelkerbund", kar pomenja federacijo narodov, dočim se smatra v inozemstvu Ligo le za kot "Ligo vlad".

Grof je izjavil v nadaljnem, da bi prinesel vstop v Ligo Nemčiji velikanske koristi in prednosti, ker "mora biti Nemčija navzoča, kadar se razpravlja o njenih interesih.

— Tudi kampanja proti laži vojne krivde, — je nadaljeval, — bi morala biti odločen faktor. Kategorično moramo izjaviti, da je to eden glavnih razlogov našega vstopa. Še vedno je v veljavi 19. člen statuta Lige narodov, ki daje Ligi polnomoč, da izpremeni obstoječe dogovore. Mogoče je, da bi dobili potom vstopa v Ligo mandat nad prejšnjimi nemškimi kolonijami in mogoče tudi nemško-avstrijsko federacijo, z odobrenjem drugih zavezniških narodov.

Smrtna kosa.

V Ridgewoodu, N. Y., 862 Anthon Ave., je včeraj zvečer nagloma umrl rojak Frank Murnik. Doma je bil od Sv. Trojice pri Velikih Laščah. Naj v miru počiva!

Velik gozdni požar v Nemčiji.

STETTIN, Nemčija, 19. maja. V bližini Altdamma je izbruhnil včeraj velik gozdni požar. Širil se je s tako naglico, da je danes zjutraj gorelo že 1250 akrov državnih gozdov. Gasiti pomaga tu vojaščina.

Francozi so proti Zdr. drž. in Angliji.

V Ženevi so strogo napadli Združene države in Anglijo. — Francoski predstavitelj Jouhaux se boji, da razoroževalna konferenca ne bo uspešna. — Burton je izigral zadnjo karto.

ŽENEVA, Švica, 20. maja. — Tako Združene države kot Anglija sta čutili včeraj silo nezadovoljstva Francije, ko je dal francoski delegat Leon Jouhaux, izraza obžalovanju, vspričo potrebe, da se odpravi centralni kontrolni svet glede oboroževanja in razoroževanja. Napadel je angleško in ameriško politiko, ki je imela za posledico izločenje mornariških oboroževanj, bojnih ladij, podmorskih čolnov, zrakoplovov in tankov.

M. Jouhaux, kot predstavitelj pristašev Lige, je obljubil sprejeti soglasno poročilo komiteja proti centralnemu svetu, vendar pa je izrazil bojazen, da je bilo s tem vsega konec.

Splošno se priznava, da je imela dramatična obramba Lige kot edine agencije, potom katere je mogoče uveljaviti razoroženje in svetovni mir, namen, da se nanovo ojači ulogo Francije kot protektorice Lige.

Angleži so čutili bič francoskega napada glede mornariškega oboroževanja. To je vedno isti, stari konflikt. — Francija skuša ohraniti svojo vojaško silo na kontinentu, a ob istem času skuša oslabiti mornariško silo Anglije.

Mr. Burton je včeraj zvečer položil na mizo preostale ameriške karte, z izjemo strupenih plinov, vojnih posojil in publicitete glede privatnega izdelovanja orožja. Memorandum zahteva izbrisanje besed "Liga narodov", kjerkoli se pojavijo v osnutku konvencije.

Amerikanci so predlagali izločenje člena št. 28, ki ugotavlja:

— Svet lige naj objavi letno poročilo glede delovanja sedanje konvencije. To poročilo naj se predloži skupni zborniei Lige. Ta ameriški predlog je bolj kot kaka druga stvar vzbudil občutljivost onih, ki se zavzemajo za Ligo.

Izjavlja se, da bo boj obnovljen, brez upanja na kompromis, če bo Burton vstrajal pri svojem stališču.

Detroit, Mich., je srečno mesto.

Včeraj je bil otvorjen v Detroitu, pravi paradiž.—V mestu Windsor v Ontario, ki leži Detroitu nasproti, bodo smeli zopet servirati pravo pivo kot sploh po vsej provinci Ontario.

DETROIT, Mich., 20. maja. — Sem je dospelo veselo oznanilo, da bodo od jutri naprej zopet točili pravo pivo v Windsor, Ontario, ki leži na drugi strani reke.

Pivo s 4.4 odstotki kika!

Osemsto ljudi se je potezalo za dovoljenje, da smejo točiti žejnemu človeštvu to kapljico, a dovoljenje je bilo dano le trinajstim lastnikom hotelov in restavracijev. Celo oni, ki se ponavadi ustrašijo, kadar slišijo imenovati število trinajst, so se naenkrat izpreobrnili ter izjavljajo, da pomenja srečo.

Hotelirji in restavraterji so se pripravili na veliko otvoritveno ofenzivo, v kolikor je pač mogoča vspričo slabotnih človeških moči. Družbe s prevoznimi čolni so uvedle posebno inšpekcijo, da se ne bo pripetila nobena nezgoda ob priliki tega prehoda. Neki restavrater je žalostno izjavil, da bo morali poslati številne ljudi žejne domov, — toliko se jih je priglasilo že vnaprej.

Da pa se izrazi primerno spoštovanje postavi, so bile uveljavljene številne podrobnosti glede zavživanja piva. — Pivo se sme servirati le pri mizah in servirati ga smejo le natakarji z licenco in sicer od sedmih zjutraj pa do enajstih zvečer. To je pač dosti časa, da si nabavi človek, če je količkaj marljiv, poštenega mačka.

Srečni Detroit!

Hindenburg bo dobil več plače.

BERLIN, Nemčija, 17. maja. — Državnozborski komitej za pota in sredstva je sprejel včeraj predlog, da se poviša plačo in nadaljne pristojbine predsednika nemške republike od 108.000 zlatih mark na leto na 180.000 zlatih mark, to je približno $45,000.

Sedanja plača znaša 54,000 mark in ista svota je dovoljena za državne izdatke in reprezentacijo.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče!

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — $17.30 2000 Din. — $34.40 5000 Din. — $85.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot kot en tisoč dinarjev računamo poseben 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir ..... $ 9.40 500 lir $23.50
300 lir ..... $13.80 1000 lir $44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam priide poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠEK $1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 6097.

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, *president* **Louis Benedik,** *treasurer*

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko in Kanado $6.00	*Za New York za celo leto* $7.00
Za pol leta $3.00	*Za pol leta* $3.50
Za inozemstvo za celo leto $7.00	
Za četrt leta $1.50	*Za pol leta* $3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ALLIED PRIN. TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

NASKOK FUNDAMENTALISTOV

Znani Jennings Bryan je v izdatni meri pojasnil svojo pozicijo glede anti-evolucijske postave v Tennessee s svojim govorom, ki ga je imel v ponedeljek v Brooklynu. Da pojasnimo stvar na kratko in popolnoma natančno, izjavljamo, da je Bryan zaposlen s kampanjo, koje namen je strmoglaviti jamstva prostosti, vsebovana v ustavi Združenih držav. On hoče, da postane razlaga Biblije kot jo objavljajo fundamentalisti, najvišja postava dežele.

Prepričan je, da lahko vsaka ljudska večina ob kateremkoli času uporabi silo vlade, da diktira javnosti mnenja in običaje. Če ta večina slučajno domneva, da je bil človek ustvarjen posebej, da je zemlja ploščata, da se vrti sonce krog zemlje, ni soglasno s teorijo Bryana ničesar v ustavi, kar bi preprečevalo sprejem postave, s katero bi bil zločin biti drugačnega naziranja glede teh stvari.

V velikem izbruhu moralne navdušenosti predlaga vsled tega Bryan, naj se odpravi starodavni ameriški rešpekt do pravic manjšine, starodavno ameriško teorijo, da ne sme biti nobene verske preiskušnje za urad in nobene državne cerkve ter starodavno ameriško teorijo, da obstajajo meje, preko katerih ne sme iti nobena vlada.

Inteligentna ameriška javnost je imela navado smatrati naziranja Mr. Bryana kot smešna in čudaška. To pa je velika napaka.

Doktrina, katero pridiga Bryan, ima za seboj veliko politično silo in prav nič pretirano ni izjaviti, da pomenja največjo posamezno pretnjo notranjega miru in napredka te dežele, kar se jih je pojavilo v zadnjem času.

Gibanje, kojega predstavitelj je Bryan, ima tri ločene panoge. Prva predstavlja fundamentalistične cerkvene organizacije. Druga je Antisalonska liga, tretja pa Ku Klux Klan.

Vsi člani tega gibanja niso obenem tudi člani vseh teh treh panog, a med voditelji teh skupin obstajajo stiki ter največje osebne simpatije.

Vsa tri gibanja izvirajo namreč iz istega stanja duha. Vodi jih isto brezobzirno omalovaževanje prostosti človeške vesti. Posvečena so istemu samovoljnemu omalovaževanju manjšin. Navdajajo jih isti sumi in isto zaničevanje znanosti in civiliziranega življenja. Vsa ta gibanja so uverjena, da so imenovana od Boga, da se poslužijo katerekoli sile, s katero razpolagajo, da vsilijo svoje nazore narodu Združenih držav.

Čeprav se imenujejo ta gibanja verska ali celo krščanska, je njih temperament v resnici protiverski in nekrščanski.

V Ameriki dvigajo prapor odločnega sektarstva, ščuvajo soseda na soseda ter varijo strup sovraštva in nestrpnosti po celi deželi. Treba bo generacij dela, da se izloči ta strup iz narodnega organizma. Kjer so se polastili zakonodajne sile so prisilili vlado k izvedenju postav, ki so prav tako koruptne kot so tiranske.

Prišel je čas, ko se je treba pečati s celim gibanjem javno in brez prikrivanja.

To, čemur smo danes v Ameriki priča, je organiziran poskus, da se obvladuje politiko potom gotovih teoloških sekt. Enostavna resnica je, da so se nestrpne cerkvene organizacije lotile politike in da so ali terorizirale politike ali pa jih zavedle s svojimi ponudbami glasov.

Boj, da se ustavi to invazijo ter reši ameriško politiko, ne bo nikak nedeljski piknik. Bryan ni glas vpijočega v puščavi. Za njim stoji precejšnja armada, ki je tembolj strašna, ker ne zna čitati in še manj razumeti doslednje diskusije.

Bryan in njegovi prijatelji so dobro zakopani, kajti osemnajsti amendment je podredil kongres in administracijsko silo njih zahtevam. Zakonodaja v Tennessee in v Oregonu nam kaže, da se ne bodo ustavili pri osemnajstem amendmentu. Zadovoljili se bodo šele s popolno nadvlado ameriškega javnega in privatnega življenja. Bistvo njih stališča, kot izraženo potom fundamentalističnih voditeljev, potom Antisalonske lige in Ku Klux Klana je, da vedo izključno le oni sami, kaj je pravilno in pošteno in da so izključno le oni sami določeni od božje previdnosti, da vsilijo svojo pravičnost in poštenost vsakemu drugemu človeku.

Dopisi.

So. Norwalk, Con.

Iz naše kamenite države se vtihotapi komaj vsake kvatre kak dopis v list Glas Naroda, ko se prijatelj Jože oglasi iz Greenwich-a. Navadno pa tudi ta pove kako novo o New Yorku.

Živimo pa Kranjci tudi v drugih mestih. V našem mestu nas je kakih sedem družin z okroglo petdesetimi člani. Živimo kot pač vsak more. Včasih se pa živi prav imenitno. Tako se nam je izvrstno godilo pretečeno soboto, ko smo obhajali Sv. Janeza Nepomuka pri rojaku Ogrincu, ki je obhajal obenem tudi svoj rojstni dan.

Da se nam je godilo izvrstno, ni rečeno prav nič preveč. John je skrbel za to z izvrstno kapljico, njegovo soproga in hčerke pa z imenitno postrežbo. Ko je bil zadovoljen želodec, smo pričeli izvajati plesne vaje, med odmori pa urili grla v petju in pitju. Janezu želim tem potom ponovno še mnogo rojstnih in godovnih dni ter seveda s tem tudi nam enako veselih večerov.

Da se iz našega kraja nihče ne oglasi, je pač kriva prevelika zaposlenost. S tem pa ne mislim reči, da imamo za življenje potrebnega dela čez glavo. Ne, v mnogih slučajih, kot na primer v goreč šnjem, damo prednost drugih poslom pred delom in seveda tudi pred pisarenjem.

Mogoče se pa kdo kasneje bolj pogosto zglasi. Pričakovati je namreč kaj več Slovencev v naše mesto. Prihodnjo sezijo bo najbrže že poslovola s polno paro New England Hat Co. in brez dvoma privabila k nam kranjske slamnikarje.

Malo bolj proti New Yorku živi nekaj družin Hrvatov-Slovencev, reči hočem, da so tam oženjeni bratje Hrvati s Slovenkami, seveda ne vsi. Imajo tudi svoj tamburaški zbor, ki igra izvrstno. Ako se hoče kateri o tem prepričati, naj pride na 30. maja v Stamford. Ker te sosede dobro poznam, morem vsakemu, ki bi prišel na to zabavo zagotoviti, da mu ne bo žal.

P.

Louisville, Ga.

Ker mi je pošla naročnina na list Glas Naroda, vam isto v prigibu pošiljam ter vam stočasno tudi obkratkem poročam, kako se imamo tukaj. — Za nas, samske delavce, je precej dobro, ker prilično dobro zaslužimo, ali vseeno nam malo ostane, ker je tukaj vse drago. Najdražja pa nam pride Volsteadova postava, zato nam tudi malo ostaja.

Moram vam omeniti, da mi list Glas Naroda izmed vseh slovenskih listov v Ameriki najbolj ugaja. Včasih mi pride v roke tudi kak drug list, tako n. pr. čikaška tetka Edinost, toda tam ni drugega čtiva, ko dajte in dajte in še enkrat dajte! No, jaz ji nisem še nič dal in ji tudi ne bom; to vem, drugi pa, kakor hočejo. Vsak po svoje! Vendar se mi čudno zdi kako mora živeti ob sami fehtariji in beračiji! Ne ugaja mi tudi, ker se rojaki po listih prepirajo. To ni lepo! Ko sem bil v starem kraju pred petindvajsetimi leti, so delali tam razdor in zdražbo nekateri bojeviti kaplani, toda tukaj v Ameriki pa je vladal dolgo časa mir, toda kakor vidim, so se zdaj tukaj nekateri gospodje oprijeli enake taktike ter bi radi napravili neslogo in zdražbo ter zasejali strankarsko nestrpnost med rojake. Toda na ta način ni kakor ne bodo napredovali! V slogi je moč. Koverti je Glas Naroda trn v peti. Ali je njegov list morda boljši od Glasa Naroda? Nikakor ne! V onem čikaškem listu ne vidim nikakih novosti, temveč samo nauke, pridige in premišljevanja za nedeljo popoldne. To mi sami vemo, kako nam je pribiti edini dan v tednu, ko ima delavec svoj zasluženi počitek. In pišejo, da ni katoličan kdor ne daje in ne polni njih bisage. Amerika je svobodna dežela in vsak veruje, kar sam hoče in kakor mu veleva njegova vest. Jaz verujem v Boga, ali ne zametujem tudi dolarja in onega, ki mi daje zaslužka, kajti brez dolarja ni nič, to vem. Ako ne boš imel dolarjev, ne boš imel tudi prijateljev!

Tu v Georgiji dobro zaslužimo in se tudi dobro zabavamo. Nas je tu le malo Slovencev; eden tu drugi tam, tako da štirje so le malokje skupaj. Seveda smo tudi mi katoličani, ali ne Kovertine sorte. Semkaj pride vsak mesec duhovnik iz Savanah, toda on ne uganja nobenih komedij v znamenju svete vere in katoliške stvari. On pride v cerkev, potem stopi malo po hišah, kjer se lepo z ljudmi pogovori, potem pa gre zopet za mesec dni, odkoder je prišel.

Pozdravljam rojake po Ameriki!

Frank Sumrada.

Berwick, Penna.

Cenjeno uredništvo G. N.: —

Hočem vam pisati par vrstic in vas prositi za malo uslugo. Tukaj nas je bilo zbranih v veseli družbi par Slovencev ter smo se spomnili tudi naših trpečih bratov-slepcev v domovini, in smo zbrali mal znesek v ta namen. Ker pa mi ni znano pristojno mesto, kjer zbirajo denar, zato vas prosim, da bi vi oddali denar, kamor spada. Prosim tudi, da natisnete imena darovalcev, da lahko pokažem vsem, ki so darovali, da sem odposlala dotični znesek.

Darovali so sledeči:

Mr. in Mrs. John Galle	$2.00
Joe Somrak	$1.00
Frank Tančar	$1.00
Tony Rodess	$1.00
Paul Kylmyk	$0.65
Minka Šuštaršich	$1.00
Skupaj	$6.65

Vam torej pošiljam $6.65, katero svoto, upam, ste prejeli ter vas vnaprej lepo zahvaljujem.

Spoštovanjem, rojakinja
Miss Minka Šuštaršich.
366 Oak Street,
Berwick, Pa.

(O. uredništva: Denar prejeli ter ga bomo odposlali na pristojno mesto.)

JUGOSLAVIA IRREDENTA

V otroški vrtec v Kobaridu

hodi 36 otrok, od katerih je slovenskih 30 in italijanskih le 6. Dosedanja vrtnarica je bila nenadoma premeščena in prišla je druga, ki hoče, da je vrtec popolnoma italijanski. Odpravljeno je slovensko petje, v vrtcu zveni samo njena italijanščina, katere otroci ne razumejo.

Poitalijančevanje cerkve v Istri.

Vedno bolj se širi poitalijančevanje po istrskih cerkvah. Vse prošnje vznemirjenega dobrega ljudstva so zaman. Tako poročajo sedaj iz Gračišča, kako so ljudje radi hodili v cerkev, dokler so imeli župnika Luka, ki je govoril ljudem po domače in so veljali v cerkvi stari odnošaji. Sedaj župnikuje tam don Maurovich, ki je cerkev poitalijančil in je cerkev postala politična tribuna. Ta duhovnik, ki je sam hrvatske krvi se druži z največjimi nasprotniki jug. ljudstva. Ljudje se ogibajo cerkve in prav imajo.

Gonja proti "Istarski Riječi".

Dobro urejevan tednik je Istarska Riječ. Lepi članki in dobra poročila iz cele dežele ter še mnogo drugega primernega gradiva. Gospodarska priloga prinaša razne poučne stvari. Ali dobijo se politični nestrpneži, ki vprizarjajo proti listu pravo gonjo. Menda 'Istarska Riječ' ni brezverska, ker govori pametno in resnično. Duhovnik Pavič v Juršičih agitira proti listu po receptu slov. klerikalcev, da bo pogubljen, kdor čita in naroča "Istarsko Riječ". Pravi celo, da on govori to kot zastopnik Boga!

Tako prodiga ta mož v cerkvi! Ljudstvo tako početje ostro obsoja.

Oproščena.

Pred poroto v Trstu se je vršila dolga razprava proti Piji Kogoj, ki je živela v nesrečnem zakonu in je v razburjenosti streljala na svojega moža, katerega pa je le lahko ranila. Pred poroto se je pokazalo, kako je bil mož ljubosumen, je grdo ravnal s svojo ženo in ji tudi povzročil spolno bolezen. Imata enega sinčka, kateri je imel važno vlogo v govorih braniteljev nesrečne Pije Kogojeve. Razprava se je te dni tudi končala. Pija Kogojeva je oproščena obtožbe. Kaznovana pa je pogojno na tri mesece in 22 dni zapora ter na globo 600 lir, ker je nosila orožje brez potrebnega dovoljenja.

V Kostanjevici na Krasu

gre z obnovo le počasi naprej. Od 150 številk, ki jih šteje vas, ni pozidanih še 84 domov. Okoli 50 družin je še vedno v begunstvu po sosednjih vaseh. Kostanjevica je bila popolnoma uničena v vojni. Regulacijski načrt bi se bil dal izvesti lepo, ali nekateri trmoglavži so to preprečili v škodo vsem. Ceste so grozne.

Peter Zgaga

Prijatelj, glej, da ne boš podiral mostu pred seboj!

Bolje je, da trpiš, da se jezиš in žaluješ, toda vztrajati moraš. Deležen boš velikega zadoščenja, če ne boš podrl mostu pred seboj.

*

Ženske so pa res reve. Posebno tiste, ki hočejo stopiti v sveti zakon.

Zadnjič se je naprimer neka taka pritoževala:

— Na vso moč bi se rada poročila, pa ne gre in ne gre.

— Ali morda fanta nimaš? — so jo vprašali.

— Imam ga, imam, že tri leta, pa je križ in težava ž njim. Pije prav rad. In kadar je pijan, samo o ženitvi govori. Takrat ga jaz ne maram. Kadar je pa slučajno trezen, noče niti slišati o kaki ženitvi. Kakorhitro mu v takem slučaju omenim poroko, vzame klobuk in gre.

*

Kaj takega, kot bom sedaj opisal, so zmožni edinole priseljeniški uradniki na Ellis Island.

Pred tremi leti je dospela ženska na Otok solza, pa so jo hoteli koj z drugim parnikom poslati nazaj, ker ni bila zmožna niti pisanja niti čitanja.

Njeni sorodniki so se zavzeli zanjo ter položili par sto dolarjev jamščine, da jo je spustila priseljeniška oblast za toliko časa na celino, da bo obravnava proti nji končana.

Te dni je bil proces končan, in najvišja inštanca je odredila, da je treba žensko deportirati.

V teh treh letih se je naučila še precej dobro angleščine ter zna pisati in čitati.

Prihodnjo soboto bo pa deportirana zaradi tega, ker ni znala pred tremi leti niti pisati niti čitati.

*

Kaj bi človek naredil s slovenskim duhovnikom, kateremu so se Italijani tako priljubili, da prepoveduje slovenskim otrokom v šoli in cerkvi moliti očenaš v slovenskem jeziku?

Takih duhovnikov je dandanes žal dosti po vsem slovenskem Primorju.

Na to vprašanje bi odgovoril pater Koverta:

— Peter Zgaga že zopet vero napada!

*

Amerika ima na svetu enega samega sovražnika, katerega mora zaenkrat resno vpoštevati.

Ta sovražnik je Japonska.

Japonci se seveda izgovarjajo, da nimajo nobenih zahrbtnih namenov, da je njihova edina želja živeti v prijateljstvu s sosedom preko oceana in tako dalje.

Te dni je celo neki Japonec navedel štirinajst vzrokov, zakaj je vojna med Japonsko in Združenimi državami nemogoča.

Zakaj baš štirinajst vzrokov?

Trinajst bi jih povedal ali petnajst.

Število štirinajst je namreč v politiki značilno in nevarno obeenm. Že ranjki Wilson je bil ves svet potegnil ž njim.

*

Največji mož na svetu je bil tisti, ki je največ storil za druge ljudi.

*

Kot znano, se je vršil pred kratkim v Washingtonu kongres raznih policijskih dostojanstvenikov iz vseh delov sveta.

Vsega skupaj je bilo na kongresu navzočih par sto oseb. Pri tej priliki se je tudi dosti o prohibiciji razpravljalo.

Eden je povedal to, drugi ono.

Poglavitno in pomembno pri tem je dejstvo, da dosedaj še ni nobeden izmed teh gospodov policajev od žeje umrl.

*

Svete knjige pravijo, da je težko spraviti bogatega človeka v nebesa.

To je vrjetno.

Toda še dosti težje je spraviti bogatega človeka v arest. Posebno v Ameriki.

Večkrat se pripeti, da matere ne morejo dojiti svojih otrok in vsledtega jim je treba poiskati kako drugo hrano.

Bordenovo Eagle Mleko je najboljše nadomestilo za materino mleko ter ga priporočajo zdravniki vsled njegove čistosti ter prebavnosti.

Če pošljete ta oglas The Borden Company, Borden Building, New York, vam bodo povedali v vašem jeziku, kako je treba hraniti vašega otroka z Eagle Mlekom.

Dept. 1

Raznoterosti.

Zopet polet okoli sveta.

Tokrat je Nemec, in kar je najbolj zanimivo, dama, ki je nastopila potovanje okrog planeta po zraku. Gospodična Ellen Rixova si je stavila za cilj, da poleti okoli zemlje v 15 dneh. Svoje potovanje je že nastopila. V Genovi je imela smolo, ker se ji je letalo iz nepojasnjenih vzrokov pokvarilo. Sedaj je prispela v Aden na jugu Arabije. V Kairi so ji, kakor izjavlja Rixova, pokvarili neznani zlikovci aeroplan, da je postal neraben za nadaljni polet. Po njenem mnenju gre za sličen čin sabotaže kakor v Genovi. Rixina tvrdka pa je imela za vsak slučaj pripravljeno ob Sueškem prekopu rezervno letalo, s katerim je pilotka nadaljevala vožnjo po zraku proti vzhodu. Rixova je nadaljevala svoj polet proti Colombu na otoku Ceylonu v Vzhodni Indiji.

Morilec Reintz obsojen v dosmrtno ječo.

Svoj čas so pisali zlasti madžarski, slovaški in češki listi mnogo o židu Reintzu, ki je na rumunskih, madžarskih in čehoslovaških tleh izvršil več umorov na brezprimerno iznajdljive načine. Reinitz, ortodoksen žid, je zlorabljal zaupanje sovernikov ter jih izvabljal pod pretvezo dobre kupčije v odljudene kraje, kjer jih je s pomočjo najetih ljudi moril in ropal. Reinitz se je delal silno pobožnega, citiral ob vsaki priliki talmud in to je premotila njegove sovernike, da so mu slepo zaupali. Te dni je stal pred sodiščem v Satu Mare na Romunskem, a od številnih umorov so mu dokazali le enega, nakar je bil obsojen v dosmrtno ječo.

Avtomobilska nesreča pri Njegošu

Na cesti med Kotorjem in Cetinjem, pri Njegošu se je pripetila težka avtomobilska nesreča. Potniški avto se je na nevarnem kraju prevrnil po strmini. Dva potnika sta bila smrtnonevarno ranjena.

KOTIČEK ZA OTROŠKO ZDRAVJE

OSKRBA MATERINSTVA in OTROŠKEGA ZDRAVJA

ČLANEK 125.

Teža in mera dojenčkov.

Starši bi morali redno tehtati svoje otroke ter zaznamovati, koliko tehtajo. Tehtanje vsaki teden je priporočljivo za prvih šest mesecev življenja majhnega otroka. Po dvakrat na mesec pa naj se jih tehta tekom drugega leta. Bolj nežne in občutljive otroke je treba tehtati bolj pogosto. Zdrav in normalen otrok izgubi deset ali enajst odstotkov teže, katero je imel ob rojstvu v teku dveh dni po rojstvu in prvotno težo dobi nazaj še le približno v desetih dneh.

Nadaljna izguba teže po drugem dnevu znači, da potrebuje dete več hrane kot pa mu je morejo nuditi prsi.

Povprečni otrok tehta ob koncu prvega leta približno trikrat toliko kot je tehtal ob rojstvu. Povprečno tedensko pridobivanje na teži pri normalnem, zdravem otroku znaša od štirih do šestih unč. Povprečna višina zdravega novorojenega otroka znaša med šestnajstimi in štiri in dvajsetimi inči in teža znaša od šest do osem funtov. Novorojeni moškega spola tehtajo ponavadi pol do tričetrt funta več kot pa otroci ženskega spola.

Teža dojenčka se poveča bolj hitro tekom prvih tednov življenja. Po dveh tednih pa do petega meseca raste otrok hitro, a rast posta ne manj nagla, a stalna in enakomerno do konca prvega leta. Tekom drugega leta zraste otrok približno za širi do pet inčev. Tekom tretjega leta od treh do štirih inčev. Tekom četrtega leta od dveh do treh inčev in od tej starosti naprej do enajstega leta zraste vsako leto do dveh inčev.

Doba hitrega naraščanja teže do jenčka je tekom prvih petih mesecev življenja in največ pridobi dete na teži v drugem mesecu kobi se morala teža vsakega dojenčka zvišati od šest do osem unč vsaki teden.

Naslednja tabela predstavlja povprečno težo višino, obseg prsi ter obseg glave moškega in ženskega otroka od rojstva naprej.

Tabela, ki kaže povprečne teže za otroke.

Ob rojstvu:	
Dečki	7.55
Deklice	7.16
Po treh mesecih:	
Dečki	12.10
Deklice	11.60
Po šestih mesecih:	
Dečki	16.0
Deklice	15.5
Po dvanajstih mesecih:	
Dečki	20.5
Deklice	19.8
Po osemnajstih mesecih:	
Dečki	22.8
Deklice	22.0
Po 24 mesecih:	
Dečki	26.5
Deklice	25.5

Materam, ki imajo dojenčke, katerih ne morejo same dojiti, priporočamo uporabo Bordenovega Eagle Mleka za prehrano otrok s pomočjo stekleniče. To je najfinejše mleko ter najboljši sladkor, ki sta zmešana in pripravljena na znanstven način. Bordenovo Eagle Mleko je živilo, ki ustvarja močne noge ter zdrava telesa. Dojenčku omogoči pridobivati na teži, kar se mora zgoditi, če hoče biti otrok normalen in zdrav. Odobravajo in priporočajo ga zdravniki že nad pet in šestdeset let radi njegove kakovosti.

Prečitajte te članke vsak teden pazljivo ter jih prihranite za bodočo uporabo.

Bolgarske grozovitosti na srbskem ozemlju.

Ob priliki zadnje vstaje na Bolgarskem se je oživel spomin na strašna grozodejstva, ki so jih uganjali Bolgari tekom svetovne vojne. Bolgarski častniki so imeli povelje izstrebiti srbski narod. Bolgarski ministrski predsednik je bil izjavil, da hoče imeti Srbijo brez Srbov.

Pri zadnjih dogodkih na Bolgarskem so se vršila s strani današnjih mogotcev strahovita grozodejstva. In četudi je marsikaj pretirano, kar se pripoveduje in piše o dogodkih v tej nesrečni državi, kjer so revolver, nož in bomba postali glavni politični argumenti, je vendar gotovo, da je pri zatiranju revolucije bolgarska vlada v zadnjih tednih dala pomoriti poleg mnogih krivcev na stotine nedolžnih ljudi, političnih nasprotnikov, ki so poginili trpinčeni v ječah, ubiti od policije in vojaštva.

Bolgarska vlada skuša svoje postopanje prikriti in s staro večino prikrivati svetu pravo stanje stvari. — V tradiciji zločinskega Ferdinanda Koburga je celo poskusila odgovornost za nesrečne dogodke na Bolgarskem naprtiti na rame — Jugoslavije.

Napetost, ki je vsled politične provokacije bolgarske vlade nastala med Beogradom in Sofijo, je znova postavila v ospredje interesa staro bolkarsko - srbsko nasprotstvo. Mnogi pri tem sentimentalno zdihujejo in se čudijo, da "nesrečni spor" še ni pozabljen in da sovraštva še niso pokopana. A pozabiti ne smemo, da je srbsko-bolgarsko nasprotstvo eden najtežjih problemov Evrope in predvsem Slovanstva, ker to nasprotstvo ne izvira le iz političnih antagonizmov (Makedonija), — temveč je v prvi vrsti psihološkega značaja.

Treba je pogledati par let nazaj, da se vidi, koliko nesreče je prinesla bolgarska politika srbskemu delu našega naroda. V dveh letih je Bolgarija Srbijo dvakrat izdala in zahrbtno napadla v namen, da jo uniči. A to ni glavno. Način, kako je Bolgarija vodila vojno proti Srbiji, je ustvaril ono globoko nerazpoloženje med srbskim delom našega naroda, ki se ne da z nobeno lahko besedo spraviti s sveta. Šele poznejša leta bodo omogočila pozabljenje — — Bolgarija je dozdaj storila vse da to pozabljenje otežkoči in onemogoči.

Grozodejstva bolgarske vojske leta 1913 napram srbskim vojakom so že takrat silno razburila srbsko javno mnenje in zapustila trajne sledove nerazpoloženja. Toda to so bile končno atrocite, zagrešene takorekoč na bojnem polju, v divjem besnenju birk in spopadov. Leta 1915 pa so postali Bolgari tudi gospodarji nad velikim delom srbske države in njenega prebivalstva.

Strahote, ki so jih med svetovno vojno izvrševali bolgarski vojaki nad srbskim prebivalstvom, pa so tako ogromne in nečloveške, da jih bo v celoti znala pravično obsoditi šele zgodovina in bodoče generacije. Danes so še odprta rana srbskega plemena in preobčutno žgo in skelijo. Bolgarska divjaštva in masakriranje namreč še prekašajo vse početje Avstro - Madžarov, presegajo nemške strahote v Belgiji, skratka, pomenijo najkrvavejši rekord v nasilstvu in človeških zverstvih, kar jih pozna zgodovina.

Bolgari so se ob vstopu v vojno postavili na stališče, da mora biti Morava njihova. V tem smislu so tudi z Avstrijo sklenili pogodbo, ki jo je prvi objavil francoski "Journal des Debats". Pogodba točno razodeva, kako so si Bolgari in Avstrijci razdelili področja na srbskem ozemlju. Bolgarom je v okupaciji pripadla cela Morava z desne strani, ki si jo že odnekdaj lastijo s falsificiranjem etnografije in zgodovine. Vse, kar se je v novejši zgodovini dogajalo na desni obali Morave, vsi vstaški pokreti in vsi upori proti Turkom, so se smatrali kot revolucijske manifestacije tamošnjega prebivalstva za zedinjenje z Bolgarijo, in to že v onem času, ko Bolgarija ni niti še obstojala. Hoteč na ta način sugerirati tamošnjemu ljudstvu idejo, da pripada bolgarskemu narodu, pa so naleteli na odpor in uvideli, da se tamošnje pokrajine ne bodo pobolgarile, dokler na njih obstane sedanji element. Zato so se kratkomalo odločili, da srbsko prebivalstvo iztrebijo z ognjem in mečem.

Takoj ob pričetku okupacije je bolgarsko vrhovno poveljstvo izdalo ukaz, da je treba pomoriti vse intelektualce, odnosno, kakor pravi ukaz: vse, ki so študirali gimnazijo, torej predvsem svečenike, učitelje in druge vidnejše osebnosti. Prve justifikacije so se preko noči izvršile nad svečeništvom, takoj nato pa je sledila krvava morija v masah. Zunanji svet se je takoj zgrozil, toda pripisoval je divjaštva maščevalnim instinktom poedinih bolgarskih organov. Nihče ni mogel misliti, da bi masakriranje nedolžnih ljudi — žen, starčkov, ranjencev in otrok — mogli biti rezultati oficijelne vrhovne bolgarske naredbe. Šele ko je početko mleta 1916 sam ministrski predsednik Radoslavov v sofijskem sobranju poudaril s pestnico in vzklikom, da "Srbija laohko eksistira — toda brez Srbov!" je spoznal svet, da je srbsko prebivalstvo onstran Morave izročeno v strano nemilost oficijelni in vojaški Bolgariji. Bolgarski oficirji so v žepu nosili pisan ukaz, da je treba vse "sumljivce" ukloniti s tega sveta. Izpolnovali so ga, bogme, strahotno vestno, z brezobzirnim, higijenskim klanjem, streljanjem, obešanjem in vsakojakim trpinčenjem.

Broj žrtev gre na stotisoče. — Mednarodna komisija, kateri je načeloval znani švicarski učenjak in človekoljub, profesor Reis, pri vsej natančnosti ni mogla dognati popolnega števila. Saj dovolj povedejstvo, da so Bolgari samo v topliškem okraju pomorili nad 20.000 ljudi! Dvajset tisoč v najmanjšem srbskem okrožju, ki je redko naseljeno in je vrhutega treba upoštevati, da so možje in fantje skoro do zadnjega bili v srbski armadi. Torej so Bolgari pomorili dvajset tisoč slabičev, starcev, žen in otrok! A kako je šele bilo v požarevačkem, vranjskem, niškem okraju in drugod! Podrobnosti, ki jih v službenem poročilu navaja preiskovalna komisija, ježijo lase in ledenijo kri. . . Za silo zgrajene mrtvašnice v tamošnjih krajih so polne kosti in mrtvaških glav, pobranih s posameznih morišč, kjer so nepokopana trupla trgali psi in gavrani, ker jih Bolgari niso pustili pokopati, marveč še mrtve razsekavali z bajoneti. Še danes pa se najdejo po tamošnjih poljanah in gozdovju posamezni ostanki, dočim redki pohabljenci, ki so kakorkoli pretrpeli bolgarsko krvavo povodenj, pričajo obupne reči.

Če bi bila bolgarska soldateska tamošnje srbsko prebivalstvo uničevala vsaj s puško, če bi ga bila vsaj kosila s svinčenkami, bi morali šteti Bolgare med moderne krvnike. Toda oni so s svojim početjem prekosili staroveške barbare in srednjeveške inkvizitorje. Vsako žrtev so pred usmrtitvijo trpinčili, po smrti pa mrcvarili. Suvali so jih z bajoneti, jim rezali spolovila, otrokom lomili roke, žene zlorabljali z živinsko pohotnostjo, starce nakaževali z noži in pretepanjem. Mučenitvo mladih, lepih deklet pa je vobče nepopisno. Mednarodna komisija je na slehernem truplu ugotovila posebne poškodbe, na enem (odkopanem) celo 75 sunkov z bajonetom. Še par konkretnih navedb komisije:

V vasi Žitni potok so vojaki bolgarskega 25. polka živo odrli mater srbskega vojaka Petra Stamenkovića in jo šele nato z milostnim strelom v glavo rešili trpljenja. V Grgurju istega okrožja so isti vojaki posadili seljaka Avrama Todorovića zvezanega v kotel vode, ga živega kuhali in se ob njem zabavali s tem ,da so mu počasi puščali kri. Naslednje večere so vprizorili enake kanibalske orgije še s štirimi seljaki. To so počenjali vojaki. A še daleko silnejši so bili bolgarski komitaši, ki so vobče opravljali samo blazno krvništvo. Na primer komitski vojvoda Gavrilo je v vasi Vejašnici mrcvaril ženo seljaka Marka Neševića s tem, da ji je skozi usta porinil kolec do grla. V Točaju pa je seljaka Josipa Gavrilovića obesil za noge, z glavo navzdol, spodaj pa mu je podkuril sveženj slame, a njegovi tovariši so visečemu siromaku s palicami "otepali saje".

Kajpak se je takih mučeništev zgodilo brez števila, pobijanje srbskega civilnega prebivalstva, združeno s trpinčenjem, je bilo sistematično. Dan za dnem je v tej strašni črni dobi bolgarske okupacije odmevalo po vaseh, poljanah in gozdovih obupno ječanje mučenikov in mučenic, jok otrok, mesarsko režanje nasilnikov. Turek v prejšnjih stoletjih ni ravnal tako okrutno. Kajti Bolgari so tudi v plačkanju zvrhali mero turških prednikov, obrali so prebivalstvo do golega in uničili vse kakor hunsko kopito. V Surdulici svetega imena, kjer je zdaj v spomin zgrajena velika mrtvašnica s kapelico, je posebnemu 'sodnemu' odboru predsedoval komitski vojvoda, ki je izrekal obsodbe, iztirjeval težke svote in izpraznil vse trgovine ubitih srbskih trgovcev. Ker njegovi rablji niso mogli dovolj trebiti srbskega prebivalstva, je vojvoda za zavratne umore najel še nekatere muslimanske cigane in jih s posebnimi nagradami honoriral za "srbske glave".

Vse to sistematični trpinčenje srbskega prebivalstva ima pa še razna poglavja.

Povedati je še treba, kako se je godilo nedolžnemu srbskemu življu, ki so ga Bolgari v množicah odtirali tudi v svoja taborišča. Na Bolgarskem jih je bilo 11 in je težko dognati, kje je mrcvarenje bilo manje, ker povsod je vladal praveati pekel. Ve se pa, da taborišča v Pančevu in Slivenu niso zastonj ohranila ime: Tabor smrti. V Slivenu je bilo interniranih 11.000 Srbov, pri življenju pa jih je ostalo do osvobojenja le 2000. V Pančarevu jih je bilo — 5000, preživelo pa jedva 1000. — Gospodaril je glad, bajonet in batina. V Pančarevu je bil poveljnik taborišča rezervni podpolkovnik Samaradžijev, ki je interniranee obral do zadnjega beliča in dal pretepsti vse internirance, ki so se drznili izpregovoriti srbsko besedo. Zato je v taborišču vladala grobna tišina, ki jo je rušilo samo javkanje poedinih nesrečnikov kaznovanih za vsako malenkost z batino, če ne celo z nožem.

RAZOČARAN GENERAL

Začetkom osemnajstega stoletja je živel na pruskem dvoru slikar Degen. Napravil je celo vrsto slik, ki so predstavljale bitke velikega Kneza in so izredno ugajale takratnemu kralju Frideriku Velikemu. Naročal je tako vedno več bojnih slik. Nekoč je sporočil enemu svojih starih generalov, da bo dal naslikati tudi njegove bitke. General se je res udeležil več bojev in se mu je zato zelo dobro zdelo, da ga hoče kralj tako odlikovati. Za ogledovanje teh slik je bila potem povabljena vsa dvorna družba. Slika je visela zakrita. Ko so bili vsi zbrani, je ukazal kralj sliko odkriti. Stari general je gledal ves začuden preplašen rdeč in bled sliko pred seboj. Videl je na sliki naperjene topove na bežečega zajca. Bel smodniški dim naznanja, da so bili baš oddani streli na zajca. Vsa družba se je grohotala, kralj se je držal od smeha za trebuh, stari zbegani general se je majal nekaj časa sem in tja, potem pa je naredil 'gute Minne zum boesen Spiel' in se začel še on smejati, ampak ne sliki, ampak neumnosti pruskega kralja.

ADVERTISE in GLAS NARODA

FOCH IN MERCIER

Slika nam predstavlja vrhovnega poveljnika zavezniških armad, maršala Focha, in belgijskega kardinala Merciera, ki je bil znana osebnost tekom svetovne vojne.

Nemška ekspedicija na Mt. Everest.

Cesar se Angležem ni posrečilo, bodo poskušali Nemci. Na vsak način hočejo dospeti na najvišjo goro sveta. Ekspedicijo bodo vodili najboljši tirolski vodniki. Ko je slišal član angleške ekspedicije za to nemško namero, je skomignil z rameni ter se pomilovalno nasmehnil rekoč: "Naj le poskusijo."

Nemško planinsko društvo, ki je šele nedavno nastalo iz nemško-avstriske alpinistične organizacije, je prevzelo pokroviteljstvo nad nemško ekspedicijo na Mount Everest. Zopet se kaže nemška ekspanzivnost tudi na polu alpinistike: Nemci hočejo za vsako ceno videti tudi svoja imena v spominjskem kamnu na najvišji gori sveta. Zavist, da bi bleščela na plošči samo angleška imena, jim ne da miru ter jih vspodbuja k tekmi.

Dne 2. julija odidejo člani ekspedicije v Benetke. Sestanejo se z Avstrijci, katere bo vodil planinec Pulsator v. Peiser. Nemcem bosta poveljevala bivši stotnik Bleines in dr. Schmidt.

Na prijateljskem sestanku alpincev, ki se je vršil te dni v Berlinu, se je govorilo med drugimi tudi o načrtu, kako je treba splezati na vrh Mount Everesta. Pulsator v. Peiser bo plezal kvišku z južne strani. Najprej se poda na pot izvidna ekspedicija, kateri bo sledil glavni štab, ki bo razdeljen v dve skupini. Za plezanje do vrha je določenih samo trideset oseb. Izvidna ekspedicija bo imela nalogo proučiti teren in razmere v visokem gorovju te rpozneje oskrbovati plezalce. Na vznožju končunskega ledenika bo postavila ekspedicija taborišče, ki bo nekak generalen štab podjetja. Za ekspedicijo so že določeni strokovnjaki vseh vrst: geologi, topografi risarji in drugi. Glavna opora ekspedicije pa bo šest iskušenih tirolskih vodnikov po visokih gorah. Ti bodo pomagali svojim gospodarjem na vrh. Najvišje točke sveta pa nočejo planinci iz Avstrije in Nemčije zavzeti v enem mahu, marveč polagoma v etapah.

Izvidna ekspedicija se poda na pot že letos poleti. Njena naloga bo, pripraviti vse potrebno za jedro planincev, ki odpotuje šele v prihodnjem letu. Alpinisti bodo opremljeni z vsemi pritiklinami za tako pot ter bodo imeli s seboj celo radio, potom katerega bodo pošiljali v svet vesti najkrajšim potom. Člani bodo med sabo neprestano v zvezi s pomočjo brezžičnega brzojava.

Sestanka v Berlinu se je udeležil tudi član angleške ekspedicije polkovnika Bruceja na Mount Everest kapitan Noel, ki je nekaj časa motril Nemce, potem pa se namrdnil in jim voščil vso srečo. Dejal je: "Uverjen sem, da se boste potrudili, toda kako bo s plezanjem na vrh, boste že videli sami."

Tibetanski lame, ki se nahajajo v Berlinu in so tudi prisostvovali temu sestanku, so se na te beseed baje prav pomenljivo smehljali.

MASTEN PLEN

Dunajsko policijsko ravnateljstvo je prejelo te dni od tržaške policije ovadbo, da je bilo zastopniku Arturju Weinerju dne 8. t. m. med vožnjo Dunaj - Trst ukradeno 30.000 dolarjev (v jugoslovanski valuti približno 1.800 tisoč dinarjev). Weiner se je peljal v Trst, da bi od tvrdke Fran Parisi iz Amerike prevzel in plačal tja prispelih 100 ton žita. — Weiner se je odpeljal 7. aprila z južnega kolodvora na Dunaju. — Stopil je v kupe II. razreda. Ročno torbico z denarjem je imel v naročju. V istem odelku so sedeli poleg njega še trije gospodje in neka dama. Med vožnjo je Weiner zaspal, zbudil se je šele, čim je vlak obstal v Gradcu, kjer so ostali potniki zapustili kupe. Ker Weinerju niso ne avstrijske, ne jugoslovanske, ne italijanske oblasti preiskale torbice, je šele pri svojem prihodu v hotel Savoya v Trstu, kjer je izstopil, opazil, da mu manjka 30.000 dolarjev. — Weiner je mnenja, da je zbudil pozornost svojih sopotnikov s tem, kar je s torbico zelo previdno ravnal. Njegovi sopotniki so govorili čudno mešanico in jih ni mogel razumeti, dasi obvladuje nemščino, češčino, angleščino in malžarski jezik. Točnega opisa pa ni mogel navesti in je zato zasledovanje tatov zelo otežkočeno. Plen pa je bil vsekakor masten

Slepar iz Hamburga prijet v Trstu.

35-letni trgovec M. Blumental je izvršil v Hamburgu sleparij za 200.000 zlatih mark, potem pa pobegnil z letalom v Curih v Švico, od tam pa se je pripeljal po železnici v Trst. Tačas je bila tržaška policija že obveščena o sleparju in ga je izsledila v hotelu "Union", kjer je bil vpisan kot Lev Lusner iz Draždan. Pri njem so našli nemških mark in drugih valut v vrednosti 606 tisoč lir.

Umrla je

v Trstu Ljudmila Vouk, uradnica pri bivši Jadranski banki.

Podmorski čoln E-31.

Nadvse zanimiv slučaj iz svetovne vojne. Nemška križarka je iskala po Severnem morju moštvo ponesrečenega zeppelina in naletela pri tem na angleški podmorski čoln. Nemci so začeli čoln obstrejevati, ne sluteč, da se nahaja na njem rešena nemška posadka.

Bilo je neke temne, viharne noči, ko je plula naša lahka križarka, spremljana od flotile torpednih rušilev, proti severu, in sicer na pomoč zrakoplovu L. . . , ki je prejšnjega dne odletel nad Severno morje, toda se do večera še ni vrnil. Zadnji znak z zrakoplova, in sicer radio-brzojavko, smo dobili popoldne; z zrakoplova so brzojavljali, da se zračna ladja vsled viharnih zračnih tokov in gostih megla le s težavo še drži nad morjem. Od takrat pa ni bilo nobenega poročila več in razumljivo je, da je bilo mornariško poveljstvo v velikih skrbeh glede usode zrakoplova in njegove posadke. To je imelo tudi za posledico, da je bila poslana naša flotila na Severno morje, da rešimo moštvo zračne ladje — če jo najdemo, sevda — v slučaju, da je zrakoplov padel v morje.

S polno paro smo se bližali mestu, odkoder smo prejeli z zračne ladje zadnje obvestilo. Križarka je plula s pogasnjenimi lučmi naprej, za njo pa flotila urnih rušilcev, podobna tolpi lovskih psov, spremljajačih naglega konja - dirkača. Na poveljniških mostičih so stali oficirji in stražniki ter skozi stekla nočnih daljnogledov napeto gledali v noč, ki se je nalik črnemu pajčolanu razprostirala nad morjem.

Glej, naenkrat se je pričelo komaj par sto metrov pred križarko, iz temnega morja dvigati Nekaj, kar je bilo še temnejše od morja samega. Sprva se nam je to videlo kakor temna, fantomska senca, ki je zopet in zopet izginjala; kmalu pa so se začele oblike tega pomorskega fantoma določnejše in določnejše zarisavati, in končno smo, po peneči se vodi, ki se je vila za predmetom, spoznali, da je na vodi nekako vozilo ali ladja. Prihodnji trenotki so položaj popolnoma razbistrili: — bil je podmorski čoln, ki je plul na površini in vozil v isti smeri kakor mi; vse njegovo zadržanje je kazalo na to, da nimajo ljudje na podmorskem čolnu še nikakega pojma o naši bližini. Ker je čoln vozil na površini in ker zaspana polnočna straža ni pričakovala sovražnika v tem vodovju zato se ni bilo čuditi temu dejstvu. . .

Na našem poveljniškem mostiču pa je vladalo med tem napeto in nervozno pričakovanje. Vse misli so se vrtile okoli enega samega velikega vprašanja: ali je podmorski čoln naš, ali sovražnikov? Naj se mu li izognemo, ali naj ga pogazimo v globino? Ali naj ga osvetlimo z žarkometi, ali naj ostanemo v temi?

V takem premišljevanju je poteklo par sekund. Dvomi še niso bili rešeni, in že smo dohiteli podmorski čoln in vozili ob njem, komaj par metrov oddaljeni od njega. Situacija je postajala kritična. . . Poveljnik, ki je prišel med tem na mostič, je ukazal, naj se predvsem nekoliko oddaljimo od nevarnega soseda. V strojnici so se oglasila telefonična povelja, stroji so se s podvojeno silo zavrtili in krmilo se je obrnilo ter nas odneslo iz nevarne bližine. — Istočasno pa je hotel biti poveljnik na jasnem, da-li imamo pred seboj prijatelja ali sovražnika. . . Zopet so se oglasila povelja, na križarki, ki je bila doslej kakor izumrla, se je pojavilo življenje, oglasile so se pridušene kletvice, cevi topov so se dvignile, pripravljene na strel, žarkometi so razsvetlili morje. . . In tedaj se mi je nudil čudovit pogled, edini svoje vrste v mojem življenju! Niti deset metrov od naše križarke oddaljen, v istem kurzu kakor mi, je plaval na vodi nekak zelenorjav nestvor. In tedaj je naš žarkomet zadel to misterijozno vozilo. Na stolpiču podmorskega čolna je bila z velikimi, črnimi črkami naslikana označba "E-31" in na drogu je mogočno plapolala angleška zastava. . . Da, na krovu v bližini stolpiča je bilo videti celo ljudi; dve ali tri osebe so begale semtentja, zbegane in oslepele od močnih žarkov naših žarkometov — čoln pa še ni bil pripravljen za potopitev. . . Nasprotnik je bil popolnoma presenečen, šele bliskanje naših žarkometov ga je strgalo zopet iz njegovih sanj. . .

Pretekle so sekunde napetega pričakovanja. Bogve, kako more biti onim ljudem na podmornici pri srcu, pričakujočim vsak trenotek smrtnega sunka?! Naši topničarji so dobili med tem povelje za streljati — kako, vraga, da ne pade še zdaj noben strel?! Iz čisto enostavnega razloga, ker zastran prevelike bližine topovi niso mogli povezniti dovolj globoko svojih cevi, da bi izstrelki mogli zadeti podmornico. Vodnih bomb dotlej še niso iznašli, ročnih granat pa ni bilo pri roki, sicer bi bila Angleže že davno zadela usoda. Topničarji so se jezili, artiljerijski oficir je preklinjal in besnel, dragoceni trenotki pa so se izgubljali, in te je izkoristil nasprotnik s tem, da je premagal prvo osuplost in strah ter se pričel naglo pogrezati.

Tako je potekla morda nadaljna minuta, takrat pa spet s podvojeno silo zaškripljejo naši stroji, krmilo se zasuče, in s polno paro je zavozila križarka od pogrezajoče se podmornice. Ta pa se je sedaj hitreje in hitreje potapljala, in ko smo bili dovolj daleč in pripravljeni na strel, je gledal samo še stolpič podmorskega čolna iz vode. Hitro je bila ugotovljena razdalja, in prvi strel je zagrmel čez morje v gluho noč. Visoko je brizgnila voda, kjer je ularila krogla poleg cilja. Drugi strel je bil boljši; tam, kjer je ravnokar izginil stolpič v kipečo vodo, je tičal zadetek! Natančno smo videli in zdelo se nam je, da gre čoln z bliskovito brzino v svoj hladni grob. Brizgajoč in peneč so se strnili valovi na mestu, kjer se je pogreznil podmorski čoln.

Kmalu nato smo morali prekiniti svoje iskanje, kajti niti sledu nismo našli o naših tovariših z zračne ladje. Naslednjega dne smo čitali v mornariškem poveljstvu uradno zabeleženo našo dogolivščino: — Tekom nočnega križarenja v Severnem morju, se je posrečilo naši lahki flotili uničiti angleški podmorski čoln 'E-31'.

Kdo pa si more predstavljati nadše občutke, ko smo par dni zatem čitali v oficioznem komunikeju angleškega mornariškega poveljstva, sledečo vest, ki bi bila lahko usodepolna za naše tovariše z zračne ladje, če bi bili mi bolj uspešni v svojem boju z ono podmornico: — Tekom poizvedovalnega križarenja v Severnem morju se je zapletel naš podmorski čoln "E-31" v boj z neko nemško križarko; naša podmornica je bila tekom streljanja lahko poškodovana, vendar se ji je posrečilo v dobrem stanju doseči luko. — Naš podmorski čoln je imel tekom boja na sebi posadko nemške zračne ladje L. . ., ki je ponesrečila na Severnem morju. . .

(Poslovenil A. Š.

"Scrivete"!

Tržaške 'Novice' poročajo, kako je v neki kraški vasi italijanski učitelj ukazal učencem, da naj pišejo. "Scrivete"! je zakričal. Otroci so se spogledali in ko je zopet zadonel klic "Scrivete", so se hitro skrili pod klopi. Učitelj je skočil po palico in kogar je dobil, ga je namlatil. Otroci so pač mislili, da se je italijanski učitelj naučil nekoliko njihove materinščine in da jim ukazuje sicer še nerodno ali vendar že razumljivo, da naj se skrijejo. Smejala se je vsa vas nad to novo posledico Gentilejeve reforme.

UKRAJINSKI PROBLEM

Sovjetska vlada izdaja od časa do časa poročila, kolik del uradov, šol itd. je v Ukrajini že ukrajinizirano, to je, v koliko se je že vpeljal ukrajinski ali maloruski književni jezik v javne institucije namesto ruskega, to je velikoruskega. Iz teh poročil je razvidno, da ukrajinizacija precej hitro napreduje in da postaja ukrajinščina prevladujoči uradni jezik v Ukrajini.

Ukrajina tvori prav poseben problem v slovanskem svetu. Pred vojno je sestojalo njega bistvo v vprašanju, ali naj se uvede ukrajinski jezik v književnost, ali pa naj ostane le narečje, ki se sicer govori, piše pa ne, marveč ostane velikoruščina — književni jezik. To vprašanje pa je imeto prav poseben pomen ker se je obravnavalo vedno s političnih vidikov. V Rusiji sami ukrajinsko gibanje ni bilo posebno močno, pač pa v Avstriji, kjer ga je z vso vnemo podpirala državna oblast, upajoč upravičeno, da se z ukrajinsko separatistično propagando sla najopasnejši sosed in nasprotnik — Rusija.

Te avstrijske nade so se izkazale kot utemeljene, ko je v Rusiji zmagala revolucija. V Kijevu se je kmalu zbrala truma Ukrajincev, ki je zmago demokratične struje nad caristično reakcijo porabila obenem za čim dalekoseznejšo osamosvojitev Ukrajine. Do zmage pa so dovedla ta separatistična stremljenja Ukrajine šele po zmagi boljševizma in pa, ker je osobito instruktivno, vsled vmešavanja Nemčije in Avstro - Ogrske. Ukrajinska vlada se je brž, kakor hitro se je pokazal ugoden moment, izneverila Rusiji, je poteguila s centralnimi siiami in omogočila, da so nemške in avstrijske čete dospele tja do Harkova in Odese in do ustja Donovega

Po zlomu centralnih sil so boljševiki znova zavzeli Ukrajino, jo uredili kot zvezno republiko in pričeli realizirati tudi ukrajinski narodni program s postopno ukrajinizacijo To je imelo to dobro posledico, da so popolnoma odstranili možnost, da bi nasprotniki proti njim agitirali s pomočjo ukrajinskega narodnega gibanja Vrh tega so dosegli, da velja Ukrajina za zaželjeno deželo vsem onim Ukrajincem, ki so ostali pod gospodstvom Poljske ter Rumunije. To so nedvomno važni momenti. Vendar se ne sme prezreti da pomeni ukrajinizacija Ukrajine lahko tudi veliko opasnost za bodočo moč Rusije. Danes je Ukrajina kot član velike federacije sovjetske socialistične Unije povsem pod ruskim vplivom in na kako ločitev od nje sploh ne more misliti. Toda kadar se diktatorska moč Moskve zmanjša, bi se težnje po narodni samostojnosti zelo lahko prenesle tudi na politično področje. Ukrajina je država 26 milijonov prebivalstva, od tega 19 milijonov 300.000 Ukrajincev in 3.500.000 Rusov; leži na meji ter ob morju vzpričo tako velikega števila se kaj lahko povrnejo ambicije, stremeče po popolni politični samostojnosti, z lastno povsem neomejeno državno eksistenco. Take ukrajinske težnje bi prišle kakor nalašč vsakemu zapadnemu ruskemu nasprotniku, kakor priča zgodovina l. 1918. In sovražnik, ki bi se posrečilo privesti do zmage.

Rusi in Ukrajinci, bi zadel slovanski svet na najbolj občutljivem mestu, ter razbil njega osrednje pozicije.

Ne da se reči, kaki končni rezultat bo imela sovjetska ukrajinska politika. Morda bo baš političnemu separatizmu odbila ost in mu vzela privlačno silo, — morda pa mu bo ustvarila močno osnovo ter položila kal bodočim notranjim težavam slovanskega vzhoda. Že bližnja desetletja bodo pokazala, kakšen bo sad sedanjega razvoja.

V Škrbini

na Krasu so obnovili društvo 'Naš Dom', ki je pred vojno pridno delovalo.

Knjigarna "Glas Naroda"

Naseljenci ..... .30
Novele in črtice ..... .90
Na Preriji ..... .30
Nihilist ..... .40

Narodne pripovedke za mladino:

3. zvezek 35
4. zvezek ..... .40

Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50

Narodna biblioteka:

Svitoslav ..... .35
Spisje ..... .35
Krvna osveta ..... .35
General Lavdon ..... .70
Napoleon I. ..... 1.—
Babica 1.20
V gorskem zakotju ..... .35
Za kruhom ..... .35
Z ongjem in mečem ..... 3.—
Grška Mitologija, 2 knjigi 1.40
Kranjske čebelice, poezije 35
Obiski. (Cankar). Trdo vezano 1.40
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka .. .25
Ogenj tr. v. 1.30
Ob tihih večerih, trda vez. ..... .90
Padajoče zvezde tr. v. ..... .90
Plat. zvona trd. vez ..... .90
Petelinov Janez vez. ..... 1.—
broš. ..... .90
Pesmi v prozi, trdo vez. ..... .70
Prigodbe čebelice Maje trda vez... 1.00
Pabirki in Roža (Albrecht) ..... .25
Pasti in zanke. Kriminalni roman .. .35
Pariški zlatar ..... .35
Pingvinski otok tr. v. ..... .90
Povest o 7. obešenih t. v. ..... .90
Po strani klobuk ..... .90
Pod svobodnim solncem 2 knjigi tr. vez. 2.50
Plebanuš Joanes tr. vez. ..... 1.—
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem ..... .50
Poslednji Mohikanec ..... .30
Pravljice H. Majar ..... .30
Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku .35
Požigalec ..... .25
Praprečanove zgodbe ..... .25
Patria, povesti iz irske junaške dobe .20
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..... .25
Pet tednov v zrakoplovu. Trd. vez. 1.50
Pol litra vipavca ..... .30
Ptice selivke, trda vez. ..... .75
Pikova dama (Puškin) ..... .30
Pred nevihto ..... .35
Pravljice in pripovedke za mladino.
1. zvezek ..... .40
2. zvezek ..... .40
Pegan in Lambergar ..... .70
Rablji, trda vez ..... .75
Rastoči mesec (Tagore) t. vez ..... .60
Razkrinkani Habsburžani (Larish) .. .35
Revolucija na Portugalskem ..... .30
Rinaldo Rinaldini ..... .50
Slovenski šaljivec ..... .40
Slovanska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti ..... .60
Sunečki invalid ..... .35
Skozi širno Indijo ..... .50
Sanjska knjiga Arabska 1.50
Sanjska knjiga, nova velika ..... .90
Sanjska knjiga, srednja ..... .35
Spake, humoreske, trda vez ..... .90
Strahote vojne ..... .50
Stezosledec ..... .30
Sveta noč, zanimive pripovedke ... .30
Strup iz Judeje ..... .75
Simon Jenko zbrani spisi ..... .90
Sosedje tr. v. ..... .60
Svetobor ..... .50
Stritarjeva Anthologija trda vez .. .90
Sisto Sesto, povest iz Abrucev ..... .30
Svitanje (Govekar), vez. 1.20
Šopek, samotarke (Komanova) vez. .50
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman ..... .80
Sveta Notburga ..... .35
Sredozimci, Sorosa Jerica (Bohinje) .30

Shakespeareve dela:

Macbeth, trdo vez. ..... .90
Julij Cesar tr. v. ..... .90
Othelo tr. v. ..... 1.—
Sen kresne noči tr. vez ..... .90

SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:

1. zv. Poznava Boga ..... .30
3. zv. Pridni Janezek in Hudobni Mihec ..... .30
7. zv. Jagnje ..... .30
8. zv. Pirhi ..... .30
13. zv. Sveti večer ..... .30
14. zv. Povodenj ..... .30
15. zv. Pavlina ..... .30
17. zv. Brata ..... .30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broš. 0.35
Št. 2. Rado Murnik: Na Bledu, izvirna povest 181 str., broš. .... .50
Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str. ..... .35
Št. 4. Cvetko Golar: Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broš. .50
Št. 5. Fran Milčiski: Gospod Fridolin Žolna in njegova družina, veselomodre črtice I., 72 str., br. 0.25
Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloigra v eem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš. ..... .25
Št. 7. Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva, 111 str., broš. ..... .35
Št. 9. Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš. ..... .70
Št. 10. Ivan Albreht: Andrej Ternouc, relijefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš. ..... .25
Št. 11. Pavel Golia: Peterčkove poslednje sanje, božična povest v 4. slikah, 84 str., broš. ..... .35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni prstan, narodna pravljica v4 dejanjih, 91 str., broš. ..... .30
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš. ..... .30
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris , 236 str., br. .80
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš., ... .45
Št. 17. Prosper Marimee: Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str., ... .30
Št. 18. Jarosl. Vrchlicky: Oporoka lukovškega grajščaka, veseloigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš. .... .25
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Potopljeni zvon, dramatska bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš. ..... .50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompači in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš. ..... .45
Št. 21. Fridolin Žolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str., broš. ..... .25
Št. 22. L. N. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata, roman, poslov. Fran Pogačnik, 136 str., broš. ..... .50
Št. 23 Sophokles: Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str., br. .30
Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del. 355 str., broš., ... .80
Št. 26. L. Andrejev: Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. br. .35
Št. 27. Fran Erjavec: Brezposlenost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. ..... .35
Št. 35. Gaj alustij Krisp: Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 str., broš. ..... .50
Št. 36. Ksaver Meško: Listki, 144 str., ... .65

Spilmanove pripovedke:

2. zv. Maron, krčanski deček iz Libanona ..... .25
3. zv. Marijina otroka, povest iz kavkaških gora ..... .25
4. zv. Praški judek ..... .25
8. zv. Tri Indijanske povesti ..... .30
9. zv. Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz Japnskega ..... .30
10. zv. Zvesti sin. Povest iz vlade Akbarja Velikega ..... .25
11. zb. Rdeča in bela vrtnica, povest .30
12. zv. Korejska brata. Črtica iz misjonov v Koreji ..... .30
13. zv Boj in zmaga, povest ..... .30
14. zv. Prisega Huronskega glavarja. Povest iz zgodovine kanadske .. .30
15. zv. Angelj sužnjev. Braziljska povest ..... .25
16. zv. Zlatokopi. Povest ..... .30
17. zv. Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo ..... .30
18. zv. Preganjanje Indijskih misjonarjev ..... .30
19. zv. Mlada mornarja. Povest .30

Tatič, Bevk, trd. vez. ..... .75
Tri povesti trdo vez. ..... .75
broš. ..... .50

Tavčarjevi zbrani spisi:

Izza kongresa 1.75
Cvetje v jeseni. Visoška kronika ... 2.50

Tri novele, tr. v. ..... .90
broš. ..... .70
Tunel, trda vez. 1.00
Turki pred Dunajem ..... .60
Trenutki oddiha ..... .40
Vesele povesti ..... .30
Vera (Waldova) broš. ..... .35
Višnjeva repatica (Levslik) vez. 1.—
Vrtnar, Rabindranath Tagore broš. ..... .60
trdo vezano ..... .75
Volk spokornik in druge povesti za mladino 1.00
Valentin Vodnika izbrani spisi ..... .30
Vodnik svojemu narodu ..... .25
Zgodba Napol. huzarja vez. ..... 2.—
Zmisel smrti ..... .60

Zapiski Tine Gramontove ..... .60

Zadni dnevi nesrečnega kralja ..... .60
Zadna pravda ..... .50
Zmaj iz Bosne ..... .80
Zlatarjevo Zlato 1.00
Zločin in kazen (Dostojevski) 2 knjigi tr. v. ..... 3.—
Za miljoni ..... .65
Ženini naše Koprnele ..... .35
Zmote in konec gospodične Pavle .35
Zgodovinske anekdote ..... .30

Zbirka slovenskih povesti:

1. zv. Vojnomir ali poganstvo ..... .35
2. zv. Hudo brezdno ..... .35
3. zv. Vesele povesti ..... .35
4. zv. Povesti in slike ..... .35
5. zv. Študent naj bo. Naš vsakdanji kruh ..... .65

Zbrani spisi za mladino (Gangl):

1. zv. trdo vezano. Vsebuje 15 povesti ..... .50
2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi ..... .50
3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti ..... .50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8. povesti ..... .50
5. zv., trdo vezano. Vinski brat .... .50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti .50

Umetniške knjige s slikami za mladino:

Pepelka; pravljica s slikami 1.60
Rdeča kapica; pravljica s slikami .. 1.00
Seguljčica; pravljica s slikami 1.00
Trnoljčica, pravljica s slikami 1.00
Knjige za slikanje:
Mladi slikar ..... .75
Slike iz pravljic ..... .75
Knjige za slikanje dopisnic, popolna z barvami in navodilom:
Mlada greda ..... $1.—
Mladi umetnik 1.20
Otroški vrtec 1.20
Za kratek čas 1.20
Zaklad za otroka 1.20

IGRE:

Beneški trgovec. Igrokaz v 5 dejanj .60
Burke in šaljivi prizori, eno in več dejank ..... .80
Dolina solz. 3. enodejanke: Dva svetova. Dedščina. Trpini 1.00
Dnevnik. Veseloigra v 2 dejanjih.. .30
Cyrano de Bergerac. Hoerična komedija v 5 dejanjih. Trdo vezano 1.70
Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v 4 dejanjih ..... .50
Eda, drama v štirih dejanjih ..... .30
Hlapec Jernej, v 9 slikah ..... .50
Krivoprisežnik. Narodna igra s petjem v 3 dejanjih ..... .35
Mati, Meško, tri dejanja ..... .70
Marta, Semenj v Richmondu 4 dejanja ..... .30
Starinarica. Veseloigra v 1 dejanju .30
Ob vojski. Igrokaz v štirih slikah.. .30
Sovražnik žensk, enodejanka, ... .35
Poljub, v dveh dejanjih ..... .30
Tončkove sanje na Miklavšev večer.
Mladinska igra s petjem v 3 dejanjih .60
R. U. R. drama v 3 dejanjih s predigro (Čapek) vez. ..... .45
Revizor, 5 dejanj trda vezana ..... .75
Ujetnik carevine, veseloigra v 2 janjih ..... .30
Veronika Deseniška, trda vez. 1.50
Za križ in svobodo, igrokaz v 5 dejanjih ..... .35

Ljudski oder:

3. zv. Miklova zala, 5 dejanj ..... .70
4. zv. Tihotapec, 5 dejanj ..... .60
5. zv. Po 12 letih, 4 dejanja ..... .60

Zbirka ljudskih iger.

3. snopič. Mlin pod zemljo. Sv. Neža, Sanje ..... .60
9. snopič. Na Betlehemskem poljanah. Kazen ne izostane. Očetova kletev, Čašica kave ..... .30
12. snopič. Izgubljen sin, V. ječi, pastirici in kralji, Ljudmila, — Planšarica ..... .30
13. snopič. Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok ..... .30
14. snopič. Junaška deklica. Sv. Boštjan, Materin blagoslov ..... .30
15. snopič. Turki pred Dunajem, Fabjola in Neža ..... .30
20. snopič. Sv. Just; Ljubezen Marijinega otroka ..... .30

PESMI IN POEZIJE:

Bob za mladi zob, trda vez. ..... .40
Gregorčič, poezije trda vez. ..... .75
Gregorčičeve zbrane pesmi s sliko .. .40
Kettejeve poezije trda vez 1.10
Ko so cvele rože, trda vez. ..... .60
Godec; Pored narodnih pravljic o Vrbkem jezeru. (A. Funtek) Trdo vezano ..... .75

Moje obzorje (Gangl) 1.25
Marcic (Gruden) broš. ..... .30
Narodna pesmarica. Zbirka najbolj priljubljenih narodnih in drugih pesmi ..... .40
Prešernove poezije trda vez ..... 1.—
Primorske pesmi (Gruden) vez. .... .35
Pohorske poti (Glaser) broš. ..... .30
Slutne (Albreht) broš. ..... .30
Pesmi Ivan Zormana.
Originalne slovenske pesmi in prevodi znanih slovenskih pesmi v angleščini 1.25
Slovenska narodna lirika. Poezije .50

Oton Zupančič:

Ciciban, trd. vez ..... .50
Mlada pota, trda vez ..... .50
Sto ugank ..... .50
V zarje Vidove, tr. vez. ..... .90
Vijolica. Pesmi za mladost ..... .60
Zvenčki. Zbirka pesmij za slovensko mladino. Trdo vezano ..... .90
Zlatorog, pravljica, trda vez. ..... .60

PESMI Z NOTAMI:

MEŠANI IN MOŠKI ZBORI:

Priložnostne pesmi (Grum) $1.10
Slovenski akordi (Adamič) I. zv. .. .75
Slovenski akordi (Adamič) II. zv. .. .75
Pomladanski odmevi ..... .45
Ameriška slovenska lira (Holmer).. 1.50
Orlovske himne (Vodopivec) 1.20
10 moških in mešanih zborov (Adamič) ..... .45
16 jugoslovanskih narodnih pesmi (Adamič) 2. zv. ..... .80
Dvanajst pesmi I. in II. zv. izdala Glasbena Matica ..... .50

MOŠKI ZBORI:

Veseli Bratci (Pahor) ..... .40
Slovenske narodne pesmi (Hubad) izdala Glasbena Matica ..... .40
Trije moški zbori (Pavčič) izdala Glasbena Matica ..... .40
Domovini (Foerster) izdala Glasbena Matica ..... .40
Narodna nagrobnica (Pavčič) ..... .35
Gorski odmevi (Laharnar) 1. zv. .. .45
Gorski odmevi (Laharnar) 2. zv. .. .4

SAMOSPEVI:

Pastirica, Kanglica, Snegulčica .... .45
Nočne pesmi (Adamič) 1.25
Šest pesmi, izdala Glasbena Matica .75
Štirji samospevi, izdala Glasbena Matica ..... .45

MEŠANI ZBORI:

Planinske II. zv. (Laharnar) ..... .45
Trije mešani zbori, izdala Glasbena Matica ..... .45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:

Gorske cvetlice (Laharnar) četvero in petero raznih glasov ..... .45
Jaz bi rad rudečih rož, moški zbor z bariton solom in priredbo za dvospev ..... .20
V pepelnični noči (Sattner), kantanta za soli, zbor in orkester, izdala Glasbena Matica ..... .75
Dve pesmi (Prelovec) za moški zbor in bariton solo ..... .20
Kupleti (Grum). Učeni Mihec, kranjske šege in navade, nezadovoljstvo, 3 zvezki skupaj 1.00
Kuplet Kuza - Mica (Parma) ..... .40
Naši himni (Maroll) dvoglasno s spremljevanjem klavirja ..... .15

PESMARICE GLASBENE MATICE:

1. Pesmarica, uredil Hubad 2.50
2. Slovenske narodne pesmi (Bajuk) ..... .45
3. Narodne pesmi (Gerbic) .... .30
4. Koroške slovenske narodne pesmi (Svikaršić) 1., 2. in 3. zv. skupaj 1.00

Slovenske narodne pesmi Benečije (Orel) ..... .45

MALE PESMARICE:

Št. 1. Srbske narodne himne ..... .15
Št. 2. Zrinjski Frankopan ..... .15
Št. 4. Pod oknom ..... .15
Št. 5. V sladkih sanjah ..... .15
Št. 6. Jadransko morje ..... .15
Št. 7. Pri oknu sva molče slonela .... .15
Št. 8. Slovo ..... .15
Št. 9. Pogled v nedolžno oko ..... .15
Št. 10 Na planine ..... .15
Št. 11. Zvečer ..... .15
Št. 12. Vasovalce ..... .15
Št. 13. Podoknica ..... .15

Narodne pesmi za mladino (Žirovnik) 3 zvezki skupaj ..... .50
Slavček, zbirka solskih pesmi (Medved) ..... .25
Vojaške narodne pesmi (Kori) .... .30
Narodne vojaške (Ferjančić) ..... .30
Lira, srednješolska 2 zvezka skupaj $2.—

Mešani in moški zbori. (Aljaž) —

3. zvezek: Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč ..... .40
5.zvezek: Job; V mraku; Dneva nam pripelji žar; Z vencem tem ovenčam slavo; Triglav ..... .40
6. zvezek: Opomin k veselju; Sveta noč Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo ..... .40
7. zvezek: Slavček; Zaostali ptič; Domorodna iskrica; Pri svadbi; Pri mrtvaškem sprevodu; Geslo .40
8. zvezek: Ti osrečiti jo hoti (mešan zb.); Ti osrečiti jo hoti (moški zb.); Prijatelj in senca (mešan zb.); Stoj, solnčice stoj; Kmetski hiši ..... .40
9. zvezek: Spominčice; Večerni zvon Siroti; Oče večni; Slovenska zemlja; Zimski dan; Večerni zvon; Zdravice. I.; Zdravice II.; Oče večni; Tone solnce ..... .75

CERKVENE PESMI:

Domači glasi. Cerkvene pesmi za mešan zbor 1.00
12 cerkvenih pesmi za razne prilike cerkvenega leta ..... .50
12. Tantum Ergo. (Premrl) ..... .50
Mašne pesmi za mešan zbor. — (Sattner) ..... .50
Slovenska sv. Maša, za mešan zbor, s spremljavo orgelj ..... .50
10 Evharističnih pesmi za mešan zb. (Foerster) ..... .40
12. Pange Lingua. Tantum Ergo Genitori. (Foerster) ..... .50
12 Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Gerbič) ..... .50
Srce Jezusovo. 21 pesmi na čast Srcu Jezusovem. (F. Kimovec) .... .50
Slava nebeške kraljice. 20 Marijinih pesmi za mešani zbor. — Sopran, alt, tenor, bas ..... .40
Hvalite Gospoda vnjegovih svetnikih. 20 pesm na čast svetnikom. (Premrl) ..... .40
10 obhajilnih in 2 v čast presv. Srcu Jezusovemu. (Grum) ..... .35
12 Tantum Ergo (Premrl) ..... .50
Missa in honorem Sanctae Caeciliae. (Foeerster) ..... .50
Missa in honorem St. Josephi (Pogachnik) ..... .40
Missa Brevis et facilis (Sattner) .. .40
Missa de Angelis (Kimovec) ..... .40
Litanije presv. Srca Jezusovega (Foerster) ..... .40
Oremus pro Pontifice ..... .40
Kyrie ..... .60
K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster) ..... .40
Sv. Nikolaj ..... .60

NOTE ZA CITRE:

Buri pridejo, koračnica ..... .25
Slovenski citrar (Wilfan) ..... .25
Safaran. Ruska pesem. — (Wilfan) .25

NOTE ZA TAMBURICE:

Slovenske narodni pesmi za tamburaški zbor in petja. (Bajuk) 1.30
Bom šel na planince. Podpuri slov. nar. pesmi. (Bajuk(..... 1.00
Na Gorenskem je fletno 1.00

NOTE ZA GOSLI:

Narodni zaklad. Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi .. .50
Uspavanka ..... .25

NOTE ZA GOSLI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA

Narodni zaklad. Zbirka slovenskih narodnih pesmi ..... .90
Uspavanka ..... .70

NOTE ZA KLAVIR:

Klavirski album za mladino (Pavčič) 1.00
Tri skladbe za klavir (Adamič) .... .50
Tri skladbe za klavir (Premrl) .... .45
Moje sanje ..... .20
Slovenski biseri, narodni potpouri.... (Jakl) ..... .40
Golden rain (Aletter) ..... .20
Slovenske zdravice (Fleischmann) .. .20
Oh morski obali. Valček. (Jakl) .... .40
Pripoznanje. Polka mazurka. — (Jakl) ..... .40
Srčno veselje. Polka franc. — (Jakl) .40
Vesela plesalka. Polka mazurka. (Jakl) ..... .40
Ljubavno blebetanje. Polka mazur. (Jakl.) ..... .40
Zmiraj zvesta, polka, (Jakl) ..... .40
Pozdrav Gorenjskej, valček 1.00
Primorski odmevi. Fantazija. — (Breznik) ..... .50
Orel. Koračnica. (Jakl) ..... .25
Nocturne des Etudiants (Aletter) .. .20
Mabel. Intermezzo (Aletter) ..... .20
At a Penguins Picnic. Intermezzo (Aletter) ..... .20

RAZGLEDNICE:

Zabavne. Različne, ducat ..... .25
Newyorške. Različne, ducat ... .25
Velikonočne, božične in novoletne ducat ..... .25
Iz raznih slovenskih krajev, ducat.. .40
Posamezne po ..... .05
Narodna noša, ducat ..... .40
Posamezne po ..... .05
Planinski pozdravi, ducat ..... .40
posamezne po ..... .05
Importirane prorokovalne karte 1.—

ZEMLJEVIDI:

Zemljevid Jugoslavije ..... .80
Slovenske dežele in Istra ..... .25
Združenih držav veliki ..... .40
Združenih držav, mali ..... .15
Nova Evropa ..... .50
Zemljevidi:
Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, — vsaki po ..... .25
Zemljevidi:
Illinois,. Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po ..... .40
Velika stenska mapa Evrope 2.00

Prorokovalne karte $1.00

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštnino prosto.

"GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York

Ivan Pregelj:

Plebanus Joannes.

(Nadaljevanje.)

Vikar se je zavedel. Dvignil je glavo in pogledal okoli. Oni je zavpil v drugo. Tedaj mu je vikar z naglim sunkom raztrgal srajco na prsih in mu potisnil krpo med zobe. Nato ga je prijel odločno za tilnik, ga vlekel po tlaku in ga vrgel v "sobo sveta".

Potan in tresoč se je šel v kuhinjo in je videl, da je prazna, in se je oddahnil. Nato je šel gori pred vrata Katričine sobe in je slišal njen mehki, tožeči glas. Pela je besedo, ki je ni razumela:

"Meum est propositum in taberna mori."

Vikar je rahlo dprl vrata in je videl: Tam je sedela sama vase zleknjena ob oknu. Njeno lice in njeno bujno materinsko oprsje se je izrazito rezalo na svetlem ozadju. Nič ni slišala. Strmela je z veselim, nečimernim iznenajenjem v malo zrcalce, ki ga ji je bil podaril za god.

Vikar je prav tako tiho zaprl vrata, kakor jih je bil odprl. Šepetal je vesel:

— Nič ni videla, nič ni slišala.

Stopil je nazaj v vežo in ostrmel. Tu, kjer je pred nekaj hipi omahoval pijani dijakon, je stal zdaj drug človek. Pa prav podobno je omahoval in se lovil in se smešil v nerodni zadregi. To lice pa je bilo strašno bledo, spremenjeno kakor v smrtni sragi in vonj ki je vel od človeka, je bil vonj smrti, kuge in trohnobe. Vikar je prepoznal človeka in zaklical:

— Gospod Tomaž!

Tomaž Skočir, vikarjev obhodnik in vikar pri cerkvi svetega Mavra nad Mostom, je zlezel kakor voščena podoba sam vase in je zaječal:

— Moje ure so štete!

Vikar ga je prestregel v roke in ga nesel kakor otroka in ga položil na svojo lastno posteljo in mu začel streči kakor je vedel in znal. . .

*

— Gnusna, umazana bolezen, — je tožil kaplan Tomaž.

— Ali hudo boli? — je vprašal vikar.

— Iz telesa lije brez konca, — je zatarnal bolnik in obraz se mu je spačil; mlaskal je z žejnimi ustnicami. Vikar je segel po zadnjo posodo vina, ki jo je bil našel v svoji kleti, zmešal vino z vodo in dal vino bolnemu. Temu se je lice spet razvezalo in je rekel:

— Kriči so! Če bi teh ne bilo!

Nato je pripovedoval mirno in le zdajpazdaj je prestal in so se mu oči plaho razširile kakor otroku, ki vidi nekaj groznega.

Že šest dni mrjejo; nekateri trpijo strašno, drugi, umirajo hitro, začudeni, kako in kdaj. Mrjo najmočnejši, zdravi se zgrudijo v hipu, ležijo, tulijo, podivjajo. — Slabotni kljubujejo, vidijo mrtve in so se navadili. Otroci ne mrjo. Tri porodnice so v fari, a so zdrave. To je znamenje, da je kazen božja nad ljudmi in je prizanešeno nedolžnim.

Motno je jeknila v vikarjevi duši žalostna pesem. Trpkotrudno se je oglasilo v njem kakor razodetje iz neznano daleč:

"Nikarte, nikarte, riba
riba faronika,
zavoljo otrok nedolžnih,
zavoljo porodnih žena."

Bolnik pa je pripovedoval, da so bogati tolminski plemiči bežali v baške in bohinjske hribe, da so se glavarski preselili na Kozlov vrh. V Formentinijevo klet so vrata odprta, a ni nikogar, da bi vstopil in pil. Nato je začel Tomaž blodīti in je kakor štel:

— Dolje, Zatomin, Žabče, Ravne, Ljubinj, Poljubinj, Prapretno, Modrejce, Most, Modrej. . .

In zopet čez nekaj hipov je potožil:

— Pa kje so še Kozaršče, Čiginj, Ušnik, Sela, Volče. O moj Bog, saj nisem ptič!

Ko se je rahlo ovedel, je vprašal vikar:

— Kako je z Volčami? Ali je Josephus bežal?

Kaplan se je bridko nasmehnil in je rekel:

— Do Tolmina. . . Tu se je zgrudil in Formentiniji so se ognili z vozom in ga pustili sredi ceste.

— Ali je umrl? — je prašal s trepetajočim glasom vikar.

— Pokopal sem ga pri svetem Urhu, — je odvrnil kaplan in utihnil.

Vikar se je zagledal krčevito predse in je mrmral: — Torej je Bog tako odločil in se ne bom poniževal po ukazu. — Bilo mu je težko in lahko obenem pri srcu in je doumel čudno naglo in drugače ko dozdaj: — Josephus de Meneseis! Sin meljušnik iz očeta meljušnika na Dvoru! Ti si me zares sovražil. Ti si se me bal. — Slutil si, da vem, kaj je bilo s teboj. Ali sem bil kdaj preveč odkrit in sem uganil in nisi mogel pozabiti? Šema! Nisem čenčav. Glej, zdaj si tam in veš. Še tvoji lastni krvi in tebi očetu sem zatajil, kar sem izvedel od lovače nesrečnice ki je hodila na Dvor po kruh. Ti pa si sovražil in tepel, da ne bi udaril jaz. Bog ti odpusti! Bog ti daj mir, ki ga nisi imel, ker je bil hudič tvoj svetovalec in si hodil v žalosti. . .

Nato se je vnel vikar v prečudni bojazni za njo, ki jo je bil zatajil pokojnemu, in je molil:

— Prizanesi ji, Gospod, z gnusno boleznijo. Nima človeka, ki bi ji stregel. In jaz sem trpel po njej, jo ljubim kakor hčer, a se bojim njenega telesa. Ne bom ji stregel, nikoli!

Kaplan se je dramil in je prosil pijače in je pil. Vikar pa je bil premislil: Glej, rekel je Tomaž, da je odprta Formentinijeva klet. Šel bom in bom natočil.

Kaplan je blodil in govoril, kakor da se hvali in hvali še enega:

— Dvanajst vasi, pa samo dva človeka; ali so to mačje solze? Pa sva moža midva, kaj prijatelj? Ne prisodil bi ti! Tvoje roke so otroške, pa tvoje moči so levje. Ne ležeš, ne ješ, nosiš, umivaš, koplješ grob. Ne pretegni se mi. Kaj? Tudi zdraviti znaš, signor Pietro?

Vikar je poslušnil in je vprašal:

— Gospod Tomaž, o kom govoriš?

— Našel sem ga na Modrejcih, na Ravneh, v Doljah, v Čiginju, povsod, — je odgovarjal bolnik in se smejal prečudno:

— Pere kakor dekla, teše krste, grob skoplje v uri, ogenj zaneti, dojenca previje, še podojil bi ga. . .

Vikar je vprašal in priznal:

— O dijakonu Petru govoriš?

— O dijakonu? Ali je dijakon? — je vprašal kaplan in vikar ni odgovoril. Zavrelo mu je vroče v obraz in oči in je videl kakor na dlani: dijakon Peter, nesrečni človek! Šest dni ni spal, ni jedel, ni sedel, ni počil. Pa tako nežnih rok je. Bog ve, ali je v vse telo tak? In pride in je vhod v Formentinijevo klet odprt in omahnevanjo. In vidi, da je vino tam, in čuti, da je žejen in da bo zdajzdaj legel, ker se je do smrti utrudil; pa leže pod sod, da bi pil in hlastne preveč; vstane in ga sam hudič vrže v mojo vežo moji neprijazni besedi naproti. Pa je lahko vzrastla hudoba v njegovi krvi in sem ga po krivici stepel in zvezal in leži doli, kakor da ni človek in spi in hvala Bogu, vsaj nič vedel ne bo, kaj je bilo in kako.

Vikar je naglo vstal in šel doli v "sobo sveta". Našel je pijanega spati in mu je razvezal pas raz roke. Vrat za seboj ni več zaprl, da bi oni mogel iti, kadar se bo zbudil. Zunaj v veži pa je pobral vikar popkar z rdečim držajem; tedaj je ugasnil v njem strahotni vtis od prej in je mrmral:

— S tem le, amice Petre? Še ušes bi ti ne mogel načeti. A igrati znaš dobro, prismojeni meljušnik. Samo pijanca ne igraj nič več! . . .

Vikar se je vrnil k svojemu kaplanu in je našel Katrico pri njem. Stopil je k njej in dejal tiho:

— Katrica, tu ni tvoj opravek.

— Ali mu ne smem streči? — je vprašala boječe.

— Smeš že, — je odvrnil vikar; nekaj mu je bilo stisnilo grlo.

— Ali pa ne veš tega, da gre bolezen tudi po strežnikih?

Katrica se je veselo nasmehnila in rekla otroško uverjena:

— Jaz ne bom zbolela.

— Kako to veš? — je vprašal začuden vikar.

— Vem! — je odvrnila otroškoverno.

Vikar se je vznemiril in se obrnil vstran.

— Še je zmedena, še je kalna! Bog meni greh odpusti! —

Kaplan Tomaž je umrl ponoči. Vikar je bil zaspal za nekaj hipov, se prebudil in je videl:

Ob mrliču je sedela Katrica mirna in vedra in je držala zrcalce pred seboj in je šepetala kakor otroci:

— Še se bom kamenčkala, dokler bo čisto svetlo zrcalce. . .

*

Prvi človek, katerega je srečal vikar tisto jutro potem, je bil dijakon Peter. Težak kotel vode je bil nalovil pri koritu sredi trga in je šel v bližnjo hišo. Ko je ugledal vikarja, je zaklical:

— Štirje otroci so v hiši sami. Moram jim skuhati, pa hitim, da mi kateri v ogenj ne pade.

— Gospodinjiš, — se je nasmehnil vikar in pristavil:

— Potem bi te jaz rabil. Gospodu Tomažu je treba groba.

— Takoj, — je odvrnil dijakon. Vikar je stopil v hišo za njim in je videl, da je spreten in da ljubi. Videl je, kako je hkrati umival, kuhal, česal in oblačil; in otroci so bili zdravi in so se gnetli okoli njega, kakor da so njegovi. Samo najstarejši je bil videti nevoljen in je stikal po koteh in iskal. Potem je stopil odločno pred skrbnika in dejal:

— Stric, popkar nazaj! Ti si ga vzel!

— Zares, — je odrnil dijakon in iskal in ni našel. Vikar je izvlekel nož in je vprašal:

— Morda je ta?

— Popkar, — je zapel otrok. Dijakon Peter je osupnil in je sklonil glavo. Kotel je prekipel in ga oparil.

— Nerodni človek, — je vzkipel vikar, — zgorel boš. Oni drugi se je trpko nasmehnil in dejal latinsko:

— V tvoji hiši sem spal. Reci, ali sem sanjal, ali je bilo res. — Strahovito si me okreal po licu in ušesih.

— Sanjal si, — je odgovoril vikar. — Toda pijan si bil kot muha. — In je pristavil:

— Maševat grem, pojdi in mi strezi!

Dijakon je vstal in je šel; ko se je vrnil, je bil opravičen pred Bogom in človekom, katerega je bil pijan napadel z nožem. . .

(Konec prihodnjič.)

KOŽNE BOLEZNI

povzročajo mnogo trpljenja v teh slučajih je treba jemat;

SEVERA'S

ESKO

razkuževalno mazilo.

Olajša razdraženje, odpravi srbečico in druge srbeče izpuščaje na koži.

Cena 50 centov.

Poskusite naprej pri lekarju.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

CILJI FRANCOSKE VLADE

Izjava, ki jo je prečital ministrski predsednik v poslanski zbornici, naznanja, da namerava vlada nadaljevati politiko Herriotovega kabineta, ki so jo sankcionirale majske volitve lanskega leta. V zunanji politiki namerava slejkoprej posvetiti glavno brigo vprašanju varnosti francoske republike, držeč se obstoječih pogodb. Ohraniti hoče ozko solidarnost s svojimi vojnimi zavezniki, obenem pa ojači mirovna in varnostna stremljenja med včerajšnimi sovražniki. Francija hoče delati za spravo Evrope in mir sveta. Zato bo vztrajala na glavnih mislih ženevskega pakta: varnosti, razsodišču in razorožitvi.

V notranji politiki hoče Painlevejeva vlada predvsem rešiti težki finančni položaj. Najprej hoče uravnotežiti proračun v povsem normalnimi sredstvi, ne da bi se zatekla k notranjim ali zunanjim posojilom in odklanjajoč z vso odločnostjo sleherno nadaljno inflacijo. Nato bo po temeljitem študiju podvzela potrebne korake za splošno finančno konsolidacijo republike. Da dežela doseže zopet svojo finančno prostost, bo vlada apelirala na rodoljubje državljanov in zahtevala od naroda velike žrtve.

Napram gospodarskemu problemu morajo stopiti v ozadje vsa druga nesodobna vprašanja, ki bi utegnila škodovati javnemu kreditu in rušiti potrebno enotno narodno energijo. Zato bo vlada obdržala visoko kvalificiranega zastopnika pri Vatikanu in bo le polagoma uvajala enotno zakono-. Pač pa misli z vso zmernostjo, pa dajo v osvobojenih provincah tudi odločnostjo vztrajati pri uveljavljenju laiških zakonov republike.

Ker hoče vlada brezpogojno štediti, se bodo socijalne reforme izvajale le v okviru proračunskih možnosti. Vlada vztraja pri vpoklicu v službo radi stavke odpuščenih železničarjev, čuvala bo delavsko - koalicijsko pravico, primerno izvedbo konvencij v osemurnem delavniku in zahtevala bo od senata sprejem zakona o delavskem zavarovanju.

Celotna vladna izjava nosi pečat močne osebnosti finančnega ministra. Caillaux hoče doseči svojo popolno rehabilitacijo v političnem življenju kot rešitelj francoskih financ. On, ki mu očita desnica, da je bil v vojni vodja defetizma in da so se zbirali okoli njega vsi, ki so izgubili vero v Francijo, ta isti Caillaux, ki je bil obsojen na tri leta ječe, ker je v vojni dopisoval s sovražnikom hoče v povojni dobi dati Franciji zmago, ki ne zaostaja daleč za ono na bojnem polju. On si je postavil za nalogo rešiti republiko iz finančnega močvirja, osvoboditi deželo izpod anglosaksonskega denarnega jerobstva in dati predvojno finančno svobodo, h kateri je svoj čas kot odličen finančni minister v obilni meri pripomogel.

*

Caillaux ve, da je za izvedbo tega velikanskega načrta potrebno mnogo časa, zaupanje dežele in krvave žrtve davkoplačevalcev. Caillaux je radi svojih preizkušenih finančnih sposobnosti glavni up nove vlade, radi svoje zablode v vojni pa tudi njeno bolno mesto. Če ne bi Clemenceau s silnim udarcem zrušil Caillauxovih načrtov o prezgodnjem miru s centralnimi silami in o ustvaritvi kontinentalnega bloka proti anglosaškemu imperijalizmu, ne le ne bi Francija rešila Anzacije - Lorene in bi Nemčija ostala prva sila Evrope, temveč bi ostala Avstrija — in to je za nas z domačega stališča prve važnosti — pri življenju in mi ne bi bili danes svoboden narod.

Ne dvomimo, da je morda ravno Caillaux oni mož, ki je najsposobnejši privesti do zmage trdi boj francoskih financ. In ta zmaga je danes potrebnejša Franciji kot vse drugo. Poslanska zbornica je navzlic burni debati in ostrim napadom sklenila dati Painlevejemu finančnemu ministru čas za njeno izvedbo. V burbonski palači pač sedi večina odločnih pristašev levičarskega kartela ki vidijo v današnji vladi drugo, četudi dokaj popravljeno izdajo Herriotovega kabineta.

Do odločitve pa ne pride v poslanski zbornici, ampak v Luxemburgu. Te dni se bo izkazalo, ali bo senat naklonil kabinetu, v katerem sedi od njega obsojeni in nato pomiloščeni Caillaux ono zaupanje, ki ga je odrekel po uspehih pomanjkljivemu, po patrijotizmu pa nedotakljivemu Herriotu.

Dražba konj Habsburžanov.

V Tokisu na Madžarskem se je začela na posestvu kneza Eszterhazyja dražba luksuznih konj Habsburžanov, ki jih je nakupil po prevratu Eszterhazy iz lojalnosti do bivšega carja Karla, ko so morali Habsburžani pobrati šila in kopita in izginiti s pozorišča. Na dražbo je prišlo 90 konj najplemenitejše pasme, večinoma belci iz dvorne konjušnice v Lipici pri Trstu. Na dražbo je prišlo izredno mnogo madžarskih aristokratov in ljubiteljev konj, kar je imelo za posledico, da so cene izredno poskočile.

Mladi knez Eszterhazy je prišel vsled razsipanja v gmotne težkoče, ki so ga sedaj prisilile, da proda habsburške konje.

POZDRAV!

Pred odhodom na parnik Paris vas iskreno pozdravljava, vse prijatelje in prijateljice širom Amerike, in vse one, ki so nas spremili na kolodvor. Posebno pozdravljava svoja dva svaka Johna Hribar in njegovo soprogo ter hčerko v Chicagu, in istotako Ignacija Hribar in njegovo soprogo v New Yorku, sestro Agnes Hribar v Cicero, Ill., ter bratranca Fr. Terselich-a in njegovo družino. — Kličemo vsem: na veselo svidenje!

Potujoč v Ihan pri Domžalah
John in Fannie Terselich.

Kje je moja sestra FRANCES ČEŠAREK, doma iz Ribnice. Njen zadnji naslov je bil Box 145, Ironton, Minn. Prosim cenjene rojake, ako je komu znan njen naslov, da ga mi javi, ali pa naj se sama oglasi radi važnih zadev iz stare domovine. **Štefan Češarek, 6034 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.** (3x 21,22,23)

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

smo že skoro razprodali. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto iz vodov zalogi. Cena s poštnino vred

40 CENTOV.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požurijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., N. Y. C.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

TRINER'S BITTER WINE has caused the change

TRINERJEVO GRENKO VINO JE POVZROČILO IZPREMEMBO

DANES je mož ves nevoljen odšel. Po prečuti noči je sedel k zajtrku brez teka. Bil je nervozen in razdražljiv. Nazaj grede je kupil Trinerjevo Grenko Vino in —

NASLEDNJEGA DNE je odšel ves živahen in vesel. Njegova žena in otroci so veseli, da se je očka tako izpremenil. To je storilo Trinerjevo Grenko Vino.

DANES sedi mlada žena v kuhinji in je podobna podrtini. Trpi vsled glavobola ter je brez vsake energije. Končno se odloči, da vzame Trinerjevo Grenko Vino in

NASLEDNJEGA DNE je popolnoma izpremenjena. Poje in smeji se. Vsa nervoznost je izginila. Trinerjevo Grenko Vino je delovalo kot čudež.

Trinerjevo Grenko Vino je zdravilo, ki ga potrebujete, če trpite vsled slabega teka, neprebave, zaprtja, pogostih glavobolov, noči brez spanja, mučne nervoznosti, pomanjkanja energije. Izčistilo vam bo želodec in čreveşje, pomagalo prebavi, ojačilo živce, spravilo vaše ledice in jetra v boljše delovanje in tako se boste počutili kot povsem drugačen človek.

Te posledice niso prav nič skrivnostne. Sestavine, cascara sagrada in druga izborna odvajalna zelišča, korenine in skorje ter staro kalifornijsko vino, staro najmanj tri leta, napravlja Trinerjevo Grenko Vino za tako zanesljivo odvajalno sredstvo in izborno želodčno toniko. Že 35 let uživa brezprimeren sloves v tisočerih slovenskih domovih po Združenih državah in Kanadi.

Če vam sosednji lekarnar, ali prodajalec zdravil ne more postreči, pišite na: —

JOSEPH TRINER COMPANY, 1333-45 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Kje je JOHN PODJED, doma iz Dvorja pri Cerkljah. Njegov zadnji naslov je bil nekje v državi Penna. Če kdo izmed rojakov kaj ve o njem, naj mi poroča, ali naj se pa sam oglasi. **Johana Ropset, Dvorje pri Cerkljah, Slovenija, Jugoslavija.** (2x 20,21)

Rad bi izvedel za rojaka PETER VUK, (zaradi društva). Lansko leto je bil nekje v W. Virginiji, sedaj sem čul, da je v Braddock, Pa., ali v okolici. Prosim, če kdo ve za njega, naj mi javi njegov naslov ali naj se mi pa sam javi. **Jos. Pogačar, 5309 Berlin Alley, Pittsburgh, Pa.**

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 25 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, oslabelost, živčne in bolezni v mehurju, ledicah, jetrah, želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduho itd.

Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9. dopoldne do 4. popoldne. V torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8 zvečer; v nedeljah in praznikih od 10 dopoldne do 3. popoldne.

Da nudimo našim vlagateljem čimveč koristi in jih spodbujamo k večjemu varčevanju, bomo obrestovali vloge na — "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" **mesečno,** namesto četrtletno kakor dosedaj.

Od 1. aprila 1925 naprej veljajo pri tem sledeča pravila:

Vloge, katere se vložijo *prvega* poslovnega dne vsakega meseca, bodo obrestovane s tem dnem; Vloge, katere se vložijo *po* tem dnevu, bodo obrestovane *s prvim dnem prihodnjega meseca.*

Vloge, vložene do vstevši *desetega* poslovnega dne meseca januarja in julija, bodo obrestovane izjemoma že s prvim dnem januarja in julija.

Obrestovanje dvignjenih zneskov se preneha koncem preteklega meseca.

Vloge se obrestujejo po 4% na leto. Obresti se pripisujejo k vlogam 1. januarja in 1. julija.

Vloge nadzoruje Banking Department of the State of New York.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, : New York, N. Y.

Posebna ponudba našim čitateljem

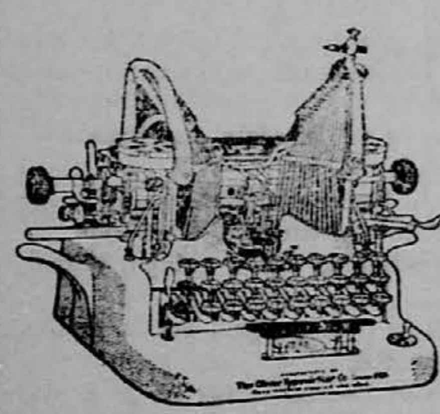

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" $20.

S strešico za slovenske črke, č, š, ž — $25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI.

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost, Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite z vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

SOLANA.

ROMAN.

Za "Glas Narcda" priredil G. P.

26 (Nadaljevanje.)

Joried se je že davno naveličala bolniške postrežbe. Prišla je do zaključka, da bi bilo boljše sprejeti v službo strežnico, ali še boljše diakonistinjo, izurjeno bolniško strežnico. Ta naj bi prevzela vse neprijetnosti ter pustila njej popolno svobodo.

Svojo polnomoč, katero si je priborila na gradu, je ohranila in vspričo rafiniranosti mlade posvetne dame je bila igrača prikriti teti resnične motive njenega postopanja.

Samoposebi umevno je moral zdravnik sam izreči nujno željo, naj se vzame v službo zanesljivo strežnico, kr ga je mogoče doseči šele po več urah in ker potrebuje bolnica izurjene postrežbe.

-- Moj Bog, ali sem res tako bolna ? — je stokala stara dama, ko ji je sporočila Joried svoj sklep ter ji božala nežno njeno bledo lice.

— Bo že boljše, tetka, a le v slučaju, da smo skrajno previdni. Vidiš, jaz sem tako neizkušena v vseh teh stvareh, ki so neobhodno potrebne za bolniško oskrbo. Ti si niti ne moreš misliti, kako strašno me vznemirja misel, da moram sama nositi vso odgovornost! Tresem se zate! Kar pravi zdravnik, je treba brezpogojno izvesti, čeprav bom zelo ljubosumna na novo pomoč, ker bi te najrajše izključno le sama negovala ter ti stregla. Pokorno pa odstopam ter žrtvujem svoje želje, če že mora biti, v tvoje dobro.

— Ah, drago dete! Kako bi ti mogla to poplačati! — je ihtela baronica in Joried je spretno speljala pogovor na svojo lastno bodočnost, ki ji ne obeta nič drugega kot siromaštvo in bedo.

— To bomo že videli, — je mrmrala teta. — Bog daj, da bi še doživela prihod Maurusa.

— To boš gotovo, — jo je potolažila mala Francozinja. — Zaenkrat pa naj pride diakonistinja.

Nato je pohitela k pisalni mizi ter pričela pisati pismo načelnici hiše diakonisinj v F., katero ji je zdravnik prav posebno priporočil. Hišna je bila zelo zadovoljna s to novotarijo ter je čakala, kot kontesa, polna nestrpnosti, na odgovor prednice. Grofici Perpignan pa bil bil čas več tako pust in dolg kot dotedaj.

Odkar se je seznanila z mladim volonterjem, se je zopet počutila popolnoma v svojem elementu, kajti igrala se je z ognjem in čeprav le za kratek čas, ji je nudilo to razvedrila, katero je potrebovala.

Kurt Krašovec je bil prav poseben značaj, ki jo je od dne do dne bolj zanimal.

Kmalu je spoznala, da je bilo njegovo hladno formalno obnašanje le posledica stroge vzgoje ter težkih udarcev usode in da je to obnašanje kazalo gotovo dobro vzgojo.

Pod hladno zunanjostjo pa je plapolal tem strastnejši ogenj, kojega nameni niso sicer še nikdar prodrli, a le raditega, ker je manjkalo majhne, drzne roke, ki bi podnetila požar.

Sedaj pa je opazovala Joried z lokavo prevdarnostjo, kako je seme, katero je zasejala vedno bujnejše **poganjalo, da uniči v kratkem** zadnje sledove samovlade.

Kurt Krašovec se je boril kot junak proti skušnjavi, proti svojemu lastnemu, slabotnemu srcu.

Strast, katero se je netilo tako spretno, pa je postala končno močnejša kot pa je bil on sam.

Že nenavadno je izvajalo mogočen čar. Občevanje z elegantno, koketno damo je imelo nekaj opojnega za naivnega mladeniča priprostega izvora, katero mu je življenje v samoti odvzelo vsako merilo in vsako poznavanje ljudi.

Kurt Krašovec ni mogel niti sam več razumeti, da je mogel kedaj zreti z naslado na gozdarjevo Liziko, to debelolično kmečko deklico, ki je privabila solze v oči grofice Perpignan, ko jo je prvič videla.

Da, jahala sta k gozdarjevim in srce Kurta je poskakovalo od ponosa, ko je lahko prišel na obisk v spremstvu grofice na visokem konju. Kako plašno je zrla majhna Liza in kako se je klanjala njena mati ter prosila grofico, naj stopi bližje!

Ko sta jahala nato skozi tihi, mračni gozd ter je pripovedovala grofica na skrajno zanimiv način o "gozdnih ljudeh", si Krašovec ni drznil braniti svojih prijateljev, katere je smešila in celo smejal se je elegantni zabavljivki, ter se čutil pijanim od blaženosti, ker je tako zaupno in prijateljski občevala ž njim ter mu zagotavljala:

— Če bi ne bilo vas na gradu, bi rajše danes kot jutri odpotovala.

Kako je sploh mogel kedaj zanimati se za Liziko!

Šele ko je stala poleg Joried, so se mu odprle oči.

Kakšna razlika med obema!

Kontesi ni bilo treba opomniti ga, da diši Lizika po hlevu, kajti sam je to spoznal. Spomnil se je časov, ko se je izprehajal z Liziko ob gozdnem potoku ter se vpraševal, če naj ji razkrije svojo ljubezen. Držal jo je za roko, njeno majhno, a izdelano ročico in kmalu bi ga premagala skušnjava, da se ozre v njene sinje oči ter ji razkrije svojo ljubezen.

Ob spominu na te doživljaje je naguhil čelo, a se tozadevnih misli zopet otresel, kajti to je bilo že zdravnaj premagano stališče.

Kako bi pač mogel misliti na to pastirico, ko je bil vendar vitez kraljice!

Izprva si ni drznil dotakniti se roke Joried, a enkrat, ko je odtrgal par hrastovih listov ter mu jih zataknila smeje za klobuk, je prijel njeno roko ter jo stisnil.

— To ni nikako obnašanje, — se je smejala ona koketno. — Zvesti paž poljubi roko, ki ga okrasi.

Zastala mu je sapa od strahu in blaženosti. Nato pa se je hitro sklonil te poljubil mehko gorko roko z drhtečima ustnicama.

— Naprej, — je zakričala in odjahala sta v galopu, razpaljenih lic in burno utripajočih src.

Naslednjega dne sta zopet jahala pod visokimi hrasti, molče in le sempatam sta izmenjala kratek pogled.

Ni vedel, odkod je naenkrat vzel pogum, a strgal je z glave svoj zelni lovski klobuk ter pričel zreti nanj.

— Listi so oveneli, kontesa, — je rekel z napol zadušenim glasom. — Tam pa je toliko novih in svežih!

Joried ni ničesar odgovorila, pač pa odtrgala novo vejico ter jo utaknila za klobuk. Ko mu je klobuk smehljaje vrnila, je prijel trdno njeno roko ter jo poljubil enkrat,, dvakrat, trikrat . . . kot blazen!

Nato pa je njegovo srce vztrepetalo v velikem strahu. Ali se bo jezila nad to njegovo predrznostjo?

O ne, smehljala se je nežno, ne da bi mu odtegnila desnico.

(Dalje prihodnjič.)

SAMO ŠEST DNI PREKO
Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE
FRANCE 30. MAJA
FRANCE — 6. JUNIJA.
HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE
Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.
19 STATE STREET NEW YORK
ALI LOKALNI AGENTJE

Mark Twain:

Novinar v Tennessee.

Ker mi je svetoval zdravnik, naj si poiščem milejše podnebje, sem šel na jug in vstopil kot pomožni urednik v uredništvo časopisa "Jutranja zarja in bojni krik."

Glavni urednik je bil Johnson County. —

Ko sem se javil k delu v uredništvu, sem našel svojega šefa sedečega na polomljenem trinožnem stolu, nagnjenega nazaj z nogami na mizi iz smrekovega lesa.

Še ena taka miza je bila v sobi in pred njo ravno tak polomljen stol.

Oba sta bila napol pokopana pod velikim kupom časnikov, cunjastih papirjev in rokopisov.

Razen tega se je nahajal v sobi še lesen pljuvalnik, napolnjen s peskom, odslužnimi cigarami in prežvečenim tobakom. Opazil sem tudi še malo železno peč s pokvarjenimi vratcami.

Glavni urednik je nosil dolgo črno suknjo z mahadravimi škrici, hlače iz belega platna in nizke lesketajoče se škornje.

Na sebi je imel srajco s staro modnim, trdolikanim ovratnikom in izgubanim oprsjem. Na roki se mu je motno svetil velik pečatni prstan. Okoli vratu je nosil rdeče kariran robec, čigar konci so viseli navzdol.

Noša je bila menda iz leta 1848.

Kadil je cigaro, iskal besedo in **si grabil** pri tem z levico v lase, da so stali kodri pokonci.

Sodeč po njegovem jeznem pogledu, je moral imeti pod peresom ravno kak posebno strupen članek. Velel mi je, naj pregledam dnevno pošto in naj izberem, kar se mi zdi zanimivega, v poseben članek. Zbral sem res nekaj novic in napisal sledeče:

Dnevne novosti.

Kar se tiče železnice v Ballyhack, je uredništvo "Potresa" očividno v zmoti. Družba nikakor ne namerava pustiti Buzzardville ob strani. Kraj velja nasprotno za eno najvažnejših točk cele proge in nihče ne želi, da ostane neupoštevan. Gospodje pri "Potresu" bodo to zmoto gotovo z veseljem popravili.

*

Duhoviti urednik lista "Grom in krik svobode", John W. Blossom iz Higginsvillea, je dospel včeraj v naše mesto in se ustavil v Van-Burenhousu.

Kakor smo opazili, zastopa naš kolega od "Jutranjega tuljenja" napačno mnenje, da je izvolitev Van Wertera zelo problematična.

Toda on sam je najbrže že opazil svojo zmoto, predno smo ga s tem nanjo opozorili.

Gotovo so ga napeljala k tej trditvi napačna poročila o volitvah.

*

Veseli nas novica, da je stopilo zastopstvo mesta Blathersville z nekaterimi newyorškimi gospodi v dogovor, ki bodo prevzeli nalogo, da popravijo z Nicholsovim tlakom njihove slabe ceste.

"Dnevni Hurra" priporoča to delo z veliko spretnostjo in poudarkom in je očividno prepričan o končnem uspehu.

*

Dal sem svoj rokopis glavnemu uredniku, da ga sprejme, popravi ali pa uniči. Pogledal ga je postrani in njegovo čelo se je pooblačilo.

Z izrazom na licu, ki ni obetal nič dobrega, je prebral stran. Takoj sem spoznal, da ni moralo biti nekaj v redu. Nenadoma je planil pokonci in zavpil:

"Za vraga! Ali mislite, da je to pravi način, kako je treba občevati s temi lopovi? Mar mislite, da si bodo moji abonenti pustili servirati takole mlečno kašo? Sem s peresom!"

Še nikdar v svojem življenju nisem slišal tako zlobnega škrtanja peresa, ki je brzelo po papirju ter se sprehajalo v zavitih črtah, tvoreč samostalnike, glagole in pridevnike o ljubem bližnjiku.

Ko je ravno sedel, ves zavzet pri svojem delu, je ustrelil nekdo skozi odprto okno in mi spačil desno uho.

"Aha!" je vskliknil, "to je Smith, lopov od "Moraličnega vulkana." Pričakoval sem ga že včeraj."

Iztrgal je velik revolver, kakršnega imajo pomorščaki, izza pasa in ustrelil. Njegov protivnik je padel, zadet v bok. Smith je bil ravno na tem, da nameri in sproži v drugič, toda strel je šel mimo in zadel nekega drugega — namreč mene. Samo en prst odstreljen.

Moj šef je potisnil hladnokrvno pištolo v žep in začel začel zopet črtati na mojemu rokopisu in vrinjevati svoje lastne misli. Ravno ko je končal, je priletela skozi dimnik nočna granata in raznesla peč na tisoč drobnih koščkov.

Druge škode sicer ni bilo, samo košček železa je pribrnel po zraku in mi izbil par zob.

"Peči ne bomo mogli več rabiti," je rekel glavni urednik s tragičnim poudarkom.

Izrazil sem mu svoje sožalje in dejal, da je to tudi moje mnenje.

"No, slednjič je to vseno. Pri takemu vremenu jo lahko pogrešamo. Sicer pa poznam takega zlodeja, ki mi je to napravil. Ta mi ne uide . . . Tu, glejte, v takem tonu je treba pisati take članke!"

Vzel sem rokopis, v katerem je bilo toliko črtanega in vrinjenega, da bi ga ne poznala lastna mati, da jo je imel.

Glasil pa se je zdaj sledeče:

Dnevne novosti.

Ti izvržki vseh lažnivcev okoli "Potresa" se očividno trudijo natvesti plemenitemu in dobrosrčnemu ljudstvu eno svojih najnizkotnejših in najbogokletnejših laži. Mislimo namreč na najbolj vzvišeno iznajdbo devetnajstega veka — železnico v Ballyhack.

Misel, da bo družba pustila ležati Buzzardville ob strani, so izkuhali sami v svojih lastnih, splesnelih možganih. Svetujemo jim da požro hitro svojo laž, ako hočejo, da se jim bo strojila koža na njihovem klecajočem okostju.

Priznano govedo od "Groma in krika svobode" Blossan in Higginsvillea, je tukaj, da se bo spet enkrat nažrl in napojil v Van Burenhousu.

Kakor doznavamo, razširja bedasti lopov od "Jutranjega tuljenja" v Mud Springu s svojo znano spretnostjo v laganju novico, da je šla izvolitev Van Werterja po vodi. Žurnalistika ima sveti poklic razširjati resnico, vzgajati, izobraževati, omejevati zmoto, dvigati obče nravnost in moralo in jo pronikniti s fineso, napraviti ljudstvo boljše, čednejše, dobrodelnejše, boljše in srečnejše.

Toda ta gnusni in nizkotni lopov onečašča brez prestanka svojo visoko misijo s tem, da tvori laži, obrekovanja izzivanja, hujskanja in druge lopovščine okoli sebe.

Blathersville si namerava nabaviti tlak. Potrebnejša bi bila ječa in norišnica. Kaka vnebovpijoča blaznost — tlak v tem gnezdu z dvema branjarijama, eno kovačnico in s tem zdrizastim obličjem, ki mu pravijo "Dnevni hura!" Stari plazilec, Buckner, ki izdaja list, kraka že svoje navadne bedastoče preko tlaku v svet in si pri tem domišljuje, da je bogve kako pameten.

"Vidite, tako je treba delati. Žarko in stvarno. Stvarno! Kar slabo mi je, če vidim tako pisarijo brez soka in moči."

Medtem je priletel skozi okno kos opeke, da so zažvenketale na tleh šipe in me zadel z vso silo v hrbet. Porinil sem stol iz strelne črte in začel slutiti, da sem na poti.

"To bo gotovo polkovnik," je rekel moj drug, "že dva dni ga pričakujem. Takoj pride sem."

Ni se motil. Že v naslednjem se je prikazal pri vratih polkovnik s kavalerijsko pištolo v roki.

"Gospod," je rekel vstopivši v sobo, "ali imam čast govoriti z bahačem, ki izdaja te umazane cunje?" — Dvignil je pri tem list našega časopisa.

"Da, gospod, da! Sedite! Toda previdno. Stol je namreč izgubil eno nogo. Zdi se mi, da sem deležen veselja, videti pri sebi enega izmed največjih lažnivcev in obrekovalcev — polkovnika Blatherskita Tecumseh."

"Popolnoma pravilno, vse se ujema," je odgovoril polkovnik z lahkim poklonom, da je zaškripal trinožni stol.

"Zdi se mi, da imava midva še par neporavnanih računov in če dovolite, lahko začneva takoj. Seveda samo, če vam dopušča čas."

"Ravno dokončujem članek o razveseljivem napredku duševnega in moraličnega razvoja v Ameriki; toda delo ni nujno! Kar začniva!"

Obe pištoli sta počili hkrati.

Polkovnikova krogla je uropala mojemu šefu šop las in se zarila na to v mesnati del mojega bedra.

Polkovniku je bil odstreljen kos rame. Streljala sta v drugič; krogli sta izgubili svoj cilj, le jaz sem dobil svoj delež — strel v roko.

(Konec prihodnjič.)

Izdal sem novi cenik
Domačih Zdravil
katere priporoča Msgr. Kneipp v knjigi
DOMAČI ZDRAVNIK
Pišite takoj po brezplačni cenik, da ga imate v slučaju potrebe pri rokah.
IMPORTIRANO ORODJE IZ JUGOSLAVIJE.
Kosa z rinčkom, iz garantiranega jekla, 60, 65, 70 in 75cm dolge. $2.—
Kosa poliranka z rinčkom, 65, 70 in 75 cm. dolge $1.50
Klepilno orodje $1.25
Brusni kamen "Bergamo" ..... .45
Pralca ..... .30
Motika .... .90c; Srp za klepati .85c
Ribežen za repo, z dvema nožema $1.25
Blago pošiljam poštnine prosto.
Math. Pezdir
Box 772, City Hall Sta.,
NEW YORK, N. Y.

ČUDOVITA RAZPRODAJA
Samo $8.95

Dvojni strelni
20-streini VOJAŠKI AVTOMATIK
32 kaliber, višnjevo jeklo najnovejši uzorec, samo
$8.95 Vreden $25, vojaški model kot blisk, natančen, močan. On odda 20 strelov. Ne pošljite denarja. Plačajte poštarju samo $8.95 in poštnino. V slučaju nezadovoljstva denar nazaj. Federal Mail Order Corp. 414 B'dway, New York City, Dept. 915

STRIŽITE SE KOT DA BI SE ČESALI.

ŽENSKE, PRIKROJUJTE SVOJE LASTNE PRISTRIŽENE LASE.
Priposto Lahko Potrebno.
Self Sanitary Hair Cutter striže lase na dolgo ali na kratko kot da se češete.
Ženske, ki imate pristrižene lase, strižite se po vratu in odstranjajte nepotrebne lase.
Štedite denar in čas in storite boljše.
Strižilec se hitro odpošlje, stroški plačani, pripraven za takojšnjo uporabo. — Carantiran za življenje. Vreden je $5. Cena $2.00. SEDAJ $1.00.
Izrežite ta oglas ter ga nam pošljite zaeno s $1.00. Naslov: SANITARY MFG. CO., Dept. 8, Detroit, Mich. Iščemo agente.

Kretanje parnikov - Shipping News

23. maja:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherboug; New Amsterdam, Rotterdam; Orca, Cherbourg; Colombo Genoa; Andania, Cherbourg in Hamburg.

26. maja:
Muenc . Cherbourg, Г- men

27. maja:
Berengaria, Cherbourg; SuffrenT, Havre.

28. maja:
Belgenland, Cherbourg Antwerp; Cl-veland, Boulogne, Hamburg.

30. maja:
Olympic, Cherbourg; France, Havre; President Roosevelt, Cherbourg Bremen; Orduna, Cherbourg; Minnekahda, Boulogne.

2. junija:
Martha Washington, Trst; Regolute, Cherbourg-Hamburg.

3. junija:
Mauretania, Cherbourg; President Harding, Cherbourg, Bremen.

4. junija:
La Savoie, Havre; Zeeland, Cherbourg, Antwerp; Ohio, Cherbourg, Hamburg

6. junija:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; Rotterdam, Rotterdam.

9. junija:
Columbus, Cherbourg, Bremen; Lapland, Cherbourg, Antwerp.

10. junija:
Aquitania, Cherbourg; Arabic, — Cherbourg, Hamburg.

11. junija:
De Grasse, Havre; Albert Ballin, Boulogne, Hamburg.

13. junija:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Veendam, Rotterdam; Orbita, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen; Conte Rosso, Genoa.

16. junija:
Relinace, Cherbourg, Hambrug; — Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen.

17. junija:
Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre.

18. junija:
Pittsburgh, Cherbourg, Antwerp.

20. junija:
Olympic, Cherbourg; France, Havre; Orca, Cherbourg; America, Cherbourg, Bremen; Volendam, Rotterdam; Duilo, Genoa.

24. junija:
Mauretania, Cherbourg.

25. junija:
Belgenland, Cherbourg, Antwerp; Deutschland, Boulogne, Hamburg; Bremen, Bremen.

27. junija:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Minnekahda, Boulogne; Andania, Cherbourg, Hamburg; Conte Verde, Genoa

30. junija:
Pres. Wilson, Trst; s tem parnikom po spremljal potnike uradnik tvrdke Frank Sakser State Bank.

Naravnost v Jugoslavijo
Potujte na velikih parnikih, ki pristanejo tako v domovini, da je treba potovati le par ur z železnico. Nobenih vizejev ni treba.
NARAVNOST V TRST IN DUBROVNIK
Martha Washington
2. junija
Presidente Wilson
30. junija
Posebne cene za tja in nazaj. Najbolj cena in udobna proga za potovanje.
COSULICH LINE of TRIESTE
Phelps Bros. & Co., 2 West St., New York

PATENTY
ZASTONJ slov. knjižica glede patentov in pola za skiciranje se pošlje na zahtevo. Pišite še danes v slovenščini.
BRYANT & LOWRY
Registered Patent Attorneys
320 Victor B'dg., Washington, D. C.

ZDRAVNIKI SVARE. — PREVEČ SLUČAJEV TRAKULJE.
Pazite na to strašno pošast, ne pustite ji, da bi se naselila v vašem želodcu ce ne, se boste večno kesali. Po pravici, to je najhujša epidemija. V svinjini jih je dosti in če jo gospodinja dovolj ne prekuha, gredo vsako leto v tisoče teles, kjer se jim dobro godi. Ljudje pa potem ugibajo, kaj je ž njimi. Če se zdravnik peča s srčno boleznijo, boleznijo jeter ali ledic, ve, kaj mu je storiti, da bo imel najboljše uspehe. S trakuljo pa ni tako, ker povzroča različna znamenja, katerih v največ slučajih zdravniki ne poznajo. Ne vedo, kaj je in čakajo določnejših znamenj. Istočasno izgublja bolnik na teži ter se izpremeni v okostnjak. Breme je samemu sebi in družini.

Dosti moških, žensk in otrok se zdravi za kako drugo bolezen in sicer neuspešno, dočim je njihova resnična bolezen pošast—trakulja. Gotovo znamenje te pošasti so oddajanja njenih delov, morebitna pa izguba teka z včasnim izpehavanjem, pokrit jezik, zgaga, bolečine v hrbtu, stegnih in nogah, omotica, glavobol, občutek omedlevice s praznim želodcem, veliki, temni kolobarji krog oči. Želodec je težak in napihnjen. Včasi se čuti neko premikanje od želodca proti črevesom. Človek tudi čuti kot da bi se mu nekaj premikalo proti grlu. Ponavadi bolnik jako dosti pljuje, ima rmeno kožo, malo tekta in ima slabo sapo. V največ slučajih so bolniki brez vsake volje, ni jim mar delo, vedno so leni. To pošasti, ki včasih dosežejo dolžino 50 čevljev, povzročajo tudi božjastne napade. Če se splazi v sapnik, lahko zaduši svojo žrtev. Iznebite se takoj te pošasti, dokler ne izpodkoplje zdravja. Pošljite $10.48 za polno zdravilo Laxtana, to slavno današnje zdravilo proti trakulji. COD se ne pošilja. Naznačite starost. Če nimate trakulje, ni škodljivo. Prodaja ga samo Laxal Co., 535 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa. Za zavarovanje zavojčka 25c posebej. P—10
—Adv't.

Še nekaj iztisov -
Slovensko-Amerikanskega Koledarja za leto 1925
imamo v zalogi. Vsebuje izvrstno čtivo, krasne slike in razne druge zanimivosti.
Stane 40 centov.
Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči pri:
Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street
New York

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

IŠČEM VSE ONE,
ki mi kaj dolgujejo, in jih prosim, da mi vrnejo, ker zadela me je velika nesreča in rabim. — **Joe Godina, R. F. D. 3, Box 10, Great Valley, N. Y.**
(3x 19.20.21)

IŠČE SE ZASTOPNIKE
za prodajo Capthian Blood Tea (krvni čaj). Samo eden za vsak okraj. Dobri pogoji.
Ray Laboratories,
45 Court St., Binghamton, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.
Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.
Pojasnila, ki vam jih samorem dati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.
Glasom nove naseliniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naseliniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prosilcu v stari kraj glasom nanovejše odredbe.
KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA
Kdor želi dobiti sorodnika al svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priseljencev.
Ameriški državljani pa samorej dobiti sem žene in otroke do 18. le ta brez, da bi bili šteti v kvoto. Tujrojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite za pojasnila.
Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.
Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Pozor čitatelji.
Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.
Uprava "Glas Naroda".

Prav vsakdo—
kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —
MALI OGLASI
v "Glas Naroda"